

PINmagazine.ro

Publicația ecosistemului regional de tech

Citește online

pinmagazine.ro

■ din Iași, în toată țara ■

backed by

FABLABIAȘI

CENTRAL

Patru active care pot face diferența atunci când tehnologia devine accesibilă tuturor

Oana-Alexandra Teslariu
Customer Success & Strategic Account Manager, Heaven Solutions

Every commercial deal now requires a second opinion from AI

Emanuel Martoncă
Founder & Pricing Engineer, Soft Fight

Hărțile mele prin ecosistem: resursele din care învăț zi de zi

Dan Popescu
Co-Founder Fondatori din viitor & Ambasador Fab Lab Iași

Momente, Locuri, Arhitecturi.

Tiberiu Teodor-Stanciu
Șef lucrări Dr. Arhitect, Atelier Spre

Unstacked Engineering

21 - 23 September 2026
Iași, Romania

In-depth, hands-on learning days

Vlad Khononov

Alin Simion

Gerald Versluis

Steven Hillaert

Christian Horsdal

Mihaela Gheorghe-Roman

Marcin Samsonowski

Erwin Staal

<https://devdays.ro>

Harta resurselor noastre

În numărul precedent al revistei PIN spuneam că o **COMUNITATE** este infrastructura care nu se vede. Relațiile, încrederea construită în timp și oamenii care pornesc proiecte împreună sunt la fel de importante pentru dezvoltarea unei regiuni precum clădirile, drumurile sau conexiunile digitale.

Tema acestei ediții vine, așadar, firesc: din ce **RESURSE** este construit ecosistemul tech regional și cât de bine știm să le punem la lucru?

Regiunea noastră nu duce lipsă de resurse. Avem universități puternice, companii cu experiență internațională, profesioniști, antreprenori, investitori, comunități, acceleratoare, laboratoare și spații în care ideile pot fi testate. Iașul poate funcționa ca un nod pentru întreaga Moldovă de Vest, conectat cu Bucureștiul, Chișinăul și marile ecosisteme europene.

Poate cea mai importantă resursă rămân însă **OAMENII**.

Într-o perioadă în care tehnologia și instrumentele de IA devin accesibile aproape tuturor, diferența nu mai este făcută doar de software. Contează experiența, adaptabilitatea, discernământul, gândirea critică și capacitatea de a învăța continuu. Contează încrederea și disponibilitatea de a colabora. Mai multe articole din această ediție ajung, pe căi diferite, la aceeași concluzie: tehnologia poate accelera aproape orice proces, dar valoarea este creată de oamenii care înțeleg unde, cum și de ce trebuie folosită.

Dan Zaharia

fondator
Fab Lab Iași

Avem și o resursă acumulată în mai bine de două decenii de dezvoltare regională: **EXPERIENȚA**. Articolele despre AUMOVIO, Concentrix, Genpact și ABSL arată că Iașul nu mai este doar un furnizor de execuție. În regiune există competențe avansate, echipe care lucrează pentru piețe globale și capacitatea de a dezvolta produse, servicii și centre de excelență.

Experiența produce însă valoare doar atunci când este transmisă și multiplicată. Legătura dintre companii, universități și noua generație trebuie tratată ca o **INVESTIȚIE** strategică, nu doar ca un mecanism de recrutare. Viitorul ecosistemului se construiește în sălile de curs, prin mentorat, burse, proiecte comune și întâlniri în care studenții descoperă probleme reale pe care le pot rezolva.

AIR HACK IAȘI este un bun exemplu. Pentru 48 de ore, aeroportul a devenit un laborator în care 17 echipe au lucrat la soluții pentru aviația viitorului. Orange Fab, AI Helpdesk DIZ, programele de ac-

celerare și inițiativele de formare prezentate în revistă arată, la rândul lor, că o idee devine resursă economică atunci când primește acces la expertiză, infrastructură, utilizatori și validare.

În aceeași logică pregătim **FAB CENTRAL**, noul spațiu Fab Lab Iași și o nouă infrastructură pentru comunitatea creativă, tech și antreprenorială. Nu doar o adresă centrală, ci un loc în care se întâlnesc profesioniști, antreprenori, companii, studenți, idei și proiecte. Un spațiu în care lucrăm Central, ne întâlnim Central, construim și conectăm Central. Un nou centru de greutate al comunității ieșene.

Creativitatea locală ajunge, prin proiectul REGENERA – CLEPSIDRA VIE, la Cannes Lions. Un aeroport devine spațiu de inovare. Un spațiu de coworking contribuie la formarea unei noi generații de antreprenori. Cercetarea, educația, industriile creative, inteligența artificială, aviația și tehnologiile pentru apărare pot face parte din aceeași hartă regională.

Provocarea nu este să inventăm permanent resurse noi, ci să le vedem mai bine pe cele existente, să reducem fragmentarea și să construim conexiuni mai puternice între ele. Să transformăm competențele în produse. Cercetarea în aplicații. Evenimentele în colaborări de durată. Finanțarea în companii scalabile. Iar comunitatea într-un avantaj regional greu de copiat.

Un ECOSISTEM nu devine puternic doar prin RESURSELE pe care le are, ci prin CONEXIUNILE pe care știe să le construiască între ele. ●

Ce puteți citi în acest număr:

EDITORIAL

Dan Zaharia – Harta resurselor noastre

FAB PEOPLE

Adrian Mironescu – REGENERA – The Living Clepsydra, de la Iași la Cannes Lions

Claudiu Florea – Mai mult decât o gală. O lecție despre puterea comunității

Alexandra Ceornei – Ritmuri & resurse ale comunității ca duo al inovației

Alexandru Sescioreanu – Fab Lab și noua generație de arhitecți

Dan Popescu – Hărțile mele prin ecosistem: resursele din care învăț zi de zi

BUSINESS MINDSET

Dan Zaharia – Europa își ia viitorul digital în serios 16

Oana-Alexandra Teslariu – Resursele-cheie ale ecosistemului tech din regiune 18

Ascendis își unește forțele cu Ron Kaufman, expertul nr. 1 în lume în creșterea calității serviciilor 22

GapMinder conduce o rundă de finanțare de trei milioane de dolari pentru start-upul sloven de software IA Codeplain, alături de Silicon Gardens 24

Marina Sofian – De la inovație la impact: resursa care lipsește ecosistemului tech 26

Emanuel Martoncă – Every commercial deal now requires a second opinion from AI 28

Confederația Patronală Concordia cere formarea urgentă a unui nou Guvern 30

COMMUNITY ACTIONS

Air Hack Iași a adus 17 echipe în 48 de ore de inovație la Aeroportul Iași 32

Tiberiu Teodor Stanciu – Momente, Locuri, Arhitecturi 36

Gelu Vac – Defense X – un vis comun 37

3 Irina Dominte (Scurtu) – Cea mai importantă resursă a ecosistemului tech nu e tehnologia 38

5 BCR susține creativitatea tinerilor din Iași cu finanțări de peste 52.000 de lei, prin programul Com'ON x ZBOR 40

PARTNERS CORNER

8 Viitorul ecosistemului tech se construiește în sala de curs 42

10 Orange Romania își extinde programul de accelerare Orange Fab cu 4 start-upuri noi 44

12 De la finanțare la validare: cum se schimbă egulile pentru start-upurile de tehnologie 46

14 Tinerii, susținuți de BCR pe scena FOMO 48

BraveX Aero și Romaero pun bazele unei capabilități industriale românești pentru sisteme aeriene fără pilot destinate pieței europene 50

Aeroportul Iași – De la primul zbor, la inovația tech ce reinventează aviația 52

20 de ani de inginerie și inovație: AUMOVIO Iași 54

18.000 de miliarde de dolari din potențialul IA rămân nevalorificate de către companii 56

Adelina Elena Marinescu – Digital Innovation Zone lansează AI Helpdesk 58

Centrele de excelență și competențele avansate pot transforma România într-un lider regional al industriei serviciilor pentru afaceri 60

Granturi de 5.000 de euro pentru inovație în educația universitară 62

Concentrix România: cariere pregătite la Iași pentru o economie în transformare 64

32 ICONIC Cluster și Danke Consulting oferă companiilor din Nord-Est formare digitală gratuită pentru angajați 68

COLEGIUL EDITORIAL:

Dan Zaharia – fondator Fab Lab Iași, Marius Cristian – secretar general de redacție, Adrian Mironescu, Optimism Works – strategic designer, Alexandra Ceornei – content & community specialist, Andra Boscodeală – social media specialist, Mugur Cadinoiu – fotograf, Mircea Tăune, Sigmatic – website pinmagazine.ro, Dan Radu – membru fondator.

Fotografii: Vlad Enculescu, Paul Grădinaru, Tiberiu Teodor Stanciu, shutterstock.com, depositphotos.com.

PINmagazine, strada Baltagului nr 14, Iași
www.pinmagazine.ro, tel: 0745345100/ 0722523102
redactia@pinmagazine.ro

Tipografia Venus Printing Solutions
Iași, strada Cloșca, nr. 28.
telefon/ fax: 0232 / 211 808

REGENERA – The Living Clepsydra, de la Iași la Cannes Lions

O idee bună nu trebuie să se nască într-un oraș mare. Are nevoie de un ecosistem suficient de curajos încât să o ducă în lume.

În numărul trecut am prezentat concep-tul primului landmark urban biotehno-logic al Iașului, un barometru civic care măsoară calitatea aerului și transformă datele într-un semnal vizibil în spațiul pu-blic. Un tei care crește printr-o clepsidră contemporană, senzori care citesc felul în care respiră orașul și luminează care face aceste informații ușor de înțeles. Nu un monument, ci un sistem viu, care crește odată cu orașul și îi face vizibilă starea.

La finalul lui iunie am dus **Clepsidra Vie REGENERA**, proiect dezvoltat în cadrul **Coaliției Iași NetZero City**, la **Cannes Lions**, cel mai important festival dedicat creativității și inovației. Nu am dus doar o machetă. Am venit cu o întrebare: cum transformăm aerul, natura și datele invizibile într-o experiență pe care oa-

Adrian Mironescu

Strategic Designer și fondator
Optimism Works

menii chiar o pot vedea? Aer → Natură
→ Date → Conștientizare → Acțiune.

La Cannes, REGENERA a fost privită, foto-grafiată, discutată. Mark Ritson, un re-nu-mit om de marketing, a rezumat totul într-un singur cuvânt: „*Brilliant*”. Altc-i-neva a spus mai mult: „*This is the kind of forward-thinking innovation that drives real change. Not talk. Not promises. Ac-tion*”.

Nu iau aceste reacții drept o concluzie. Le iau drept un răspuns la întrebarea de la care am pornit: poate o idee născută din identitatea unui oraș să devină lim-baj universal? La Cannes, răspunsul a fost da, nu pentru că am vorbit despre tehnologie, ci pentru că am vorbit des-pre felul în care un oraș respiră, despre grija pe care trebuie să o avem față de mediu, iar asta înțelege oricine, oriunde.

Rețeaua din spatele unui singur proiect

Iată răspunsul la întrebarea acestui număr. Resursa-cheie a ecosistemului nostru tech e capacitatea de a aduna în jurul unei idei oameni care, în mod nor-mal, lucrează separat.

REGENERA ar rămâne doar un concept fără sprijinul ecosistemului nostru. A apărut la intersecția dintre branding strategic, sustenabilitate, senzorică, arhitectură, botanică, administrație și

comunitate. Aeroportul Iași a deschis o poartă la intrarea în oraș. Rectorul UAIC a propus un lăstar din Teiul lui Eminescu. Universități și companii locale aduc, prin oamenii lor, expertiză sau susținere.

Un proiect conceput acasă a ajuns un reprezentant al României la Cannes, pentru că avem oameni cu viziune, dispuși să schimbe ceva în jurul lor. E, cum îmi place să spun, un „pretext” de conectare și acțiune.

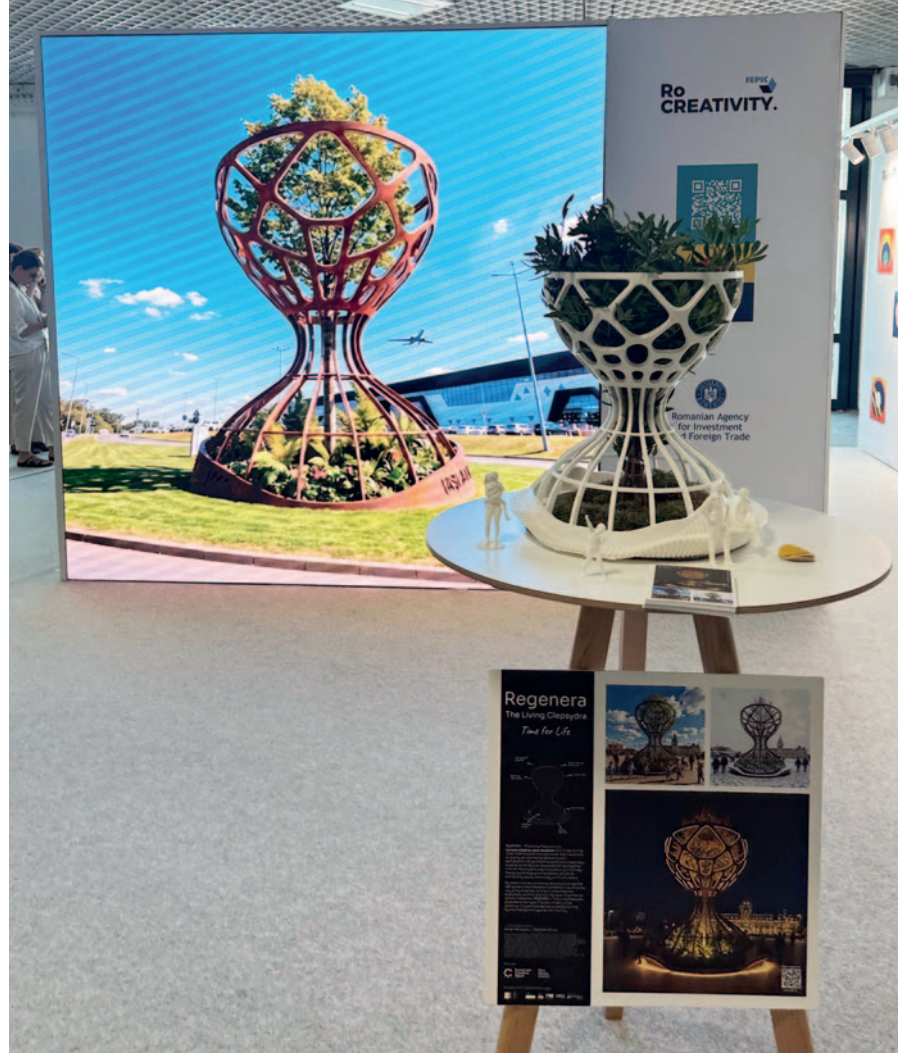
Tribul optimiștilor de la Collins: House

Cannes Lions 2026 a fost plin de discuții despre AI. Concluzia reală a fost alta: pe măsură ce toată lumea are acces la aceleași unelte, unealta nu mai e diferență. Scott Galloway a spus-o simplu: IA-ul duce pe toată lumea spre mijloc, așa că creativitatea n-a fost niciodată mai importantă. S-a vorbit tot mai des despre trecerea de la economia atenției la economia conexiunii.

Creatorii nu mai sunt doar oameni care produc conținut. Sunt oameni în jurul cărora se strâng comunități reale. Într-un festival plin de activări și ecrane, un loc pentru conversații reale a devenit „the place to be”.

Am regăsit această idee la Collins: House, unde am avut bucuria să fiu selectat. Era un loc construit cu atenție, nu pentru expunere, ci pentru ca oamenii să se întâlnească, să se asculte și să poarte conversații cu sens. Charles Eames compara designerul cu o gazdă atentă, care anticipează nevoile invitaților. La Collins: House, această idee nu era doar invocată, ci pusă în practică.

Poate că tocmai aceasta este resursa care ne poate diferenția: capacitatea de a crea contexte în care oameni din organizații și domenii diferite pot construi

împreună ceva ce nu exista înainte. O asemenea încredere nu apare prin automatizare și nici nu poate fi cumpărată. Se formează în timp, relație cu relație, așa cum un tei crește prin structura care îl susține fără să îl constrângă.

REGENERA a plecat la Cannes ca o idee. S-a întors ca o responsabilitate, de a o face să se întâmple la nivel local și apoi internațional.

Un oraș devine relevant când ecosistemul din spatele lui transformă viziunea în realitate și dă putere ideilor să circule în lume.

Mulțumim RoCreativity și Agenției Române pentru Investiții și Comerț Exterior pentru cadrul care a făcut posibilă prezența la standul României. Mulțumim, de asemenea, AUMOVIO Iași și tuturor partenerilor și colegilor, pentru susținerea acordată proiectului. Dacă vrei să fii parte din următorul capitol al Clepsidrei Vii, ca par-

tener, sponsor sau susținător, scrie-mi la adrian@optimism.works.

Ideile nu se dezvoltă singure. Au nevoie de ecosisteme care le dau formă, încredere și puterea de a ajunge mai departe. Călătoria continuă. ●

PIN
AWARDS
2026

PREMIILE
ECOSISTEMULUI
TECH din
REGIUNE

WINNERS

PROJECTS

- 1. Education Initiative of the Year**
Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași HUB Român de Inteligență Artificială – HRIA
- 2. Top Employer Branding Initiative**
AUMOVIO Technologies Romania
- 3. Best Tech Initiative in Republic of Moldova**
Clasa Viitorului (Centrul Național de Inovații Digitale în Educație)
- 4. Prize for the Impact in Community**
Fondul PHINIA
- 5. CSR Initiative of the Year**
HCLTech Romania (Salvați Copiii Iași, Semimarathon, Școala Mobilă)
- 6. Office Development of the Year**
Endava Romania Iasi Office

COMPANIES

- 7. Start-Up of the Year**
Optimathr Computing Solutions
- 8. New entrant of the Year**
VOIS Romania
- 9. IT Company of the Year**
Quartz Matrix
- 10. Shared Services Center of the Year**
SCC Services Romania

PEOPLE

- 11. Manager of the Year**
Andrei Dănilă
- 12. Tech Woman of the Year**
Oana Teslariu

SPECIAL

Special Jury Prize
MAVIS

Prize for the Entire Activity
Vasile Asandei

PINAWARDS.RO

PARTENERI

FABLAB
IAȘI

HCLTech

tremend
publicis
sapient

genpact

concentrix

**DIGITAL
STACK**

**optimism
WORKS**

klinia

PINmagazine.ro

WINK

workit

Eventino

**SIGMATIC
/LABS**

IAȘI AIRPORT

ZIARUL DE IAȘI

KARTEZIAN

StarLive

PIXELANDIA

HIT

TVR IAȘI

Acolad

Mai mult decât o gală. O lecție despre puterea comunității

Ce am văzut de pe scena PIN Awards 2026 și de ce cred că viitorul ecosistemului tech din Iași va fi construit prin colaborare.

În fiecare an, **PIN Awards** aduce în lumină oamenii, companiile și proiectele care modelează viitorul ecosistemului de tehnologie din regiunea noastră. Anul acesta am avut privilegiul de a fi MC-ul galei **PIN Awards 2026** și, dincolo de rolul de moderator, am avut ocazia să observ din primul rând ceva ce cred că merită remarcat: maturizarea unei comunități.

Peste 250 de lideri, antreprenori, profesioniști, reprezentanți ai universităților, ai administrației și ai societății civile s-au reunit la Iași pentru a celebra performanța, inovația și impactul. Dar ceea ce a făcut această ediție cu adevărat specială nu au fost doar premiile sau trofeele. A fost energia din sală. A fost

bucuria sinceră cu care oamenii au aplaudat reușitele altora. A fost sentimentul că asistăm la ceva construit împreună.

Tema ediției din acest an – „Comunitate și Colaborare” – nu a rămas doar un mesaj pe materialele de promovare. Ea s-a regăsit în discursuri, în conversațiile

Claudiu Florea

Style Advisor **Tudor.Personal Tailor** | Arms dealer for the creative revolution

dintre participanți și, poate cel mai vizibil, în proiectele nominalizate și premiate.

Ca membru fondator al Fundației Comunitare Iași, unul dintre cele mai emoționante momente ale serii a fost să observ numărul mare de nominalizări din categoriile „Impact in Community” și „CSR Initiative of the Year” care au avut la bază proiecte dezvoltate în parteneriat cu Fundația Comunitară Iași.

Recunosc că am simțit un sentiment profund de satisfacție. Nu pentru că fundația ar fi fost în centrul atenției, ci pentru că am putut vedea efectele unei idei în care am crezut încă de la început, acum 14 ani: atunci când crezi infrastructura potrivită pentru implicare, oamenii și companiile aleg să contribuie.

De multe ori, în aceste vremuri, vorbim despre tehnologie, inteligență artificială, automatizare sau transformare digitală. Sunt subiecte importante și absolut necesare. Dar comunitățile puternice nu sunt construite doar de tehnologie. Sunt construite de oameni care aleg să investească timp, energie, resurse și încredere în proiecte care generează valoare pentru ceilalți.

Faptul că atât de multe inițiative cu impact social au fost recunoscute în cadrul **PIN Awards 2026** arată că ecosistemul tech regional înțelege un lucru esențial: succesul unei companii nu se măsoară doar prin rezultate financiare sau creștere economică, ci și prin contribuția pe care o are la dezvoltarea comunității din care face parte.

Echipa

PIN AWARDS 2027

M-a bucurat în mod special să văd că proiectele comunitare nu mai sunt percepute ca activități periferice, ci ca parte integrantă a identității organizațiilor moderne. Într-o perioadă în care tehnologia schimbă rapid modul în care lucrăm și trăim, investiția în oameni, educație, sănătate și comunitate devine un diferențiator strategic.

Privind din scenă către sală, am avut sentimentul că asistăm la un nou capitol din evoluția ecosistemului regional. Un ecosistem care nu mai este definit exclusiv prin companii de succes, start-upuri sau centre de dezvoltare software, ci și

prin capacitatea de a construi relații, parteneriate și proiecte cu impact. Și toate acestea există pentru că echipa de la **Fab Lab Iași** continuă să creadă în potențialul Iașului și în oamenii din ecosistemul de tehnologie.

Poate că acesta este, de fapt, cel mai important mesaj pe care îl lasă în urmă ediția din acest an a **PIN Awards**.

Într-o lume în care tehnologia evoluează exponențial, avantajul competitiv al unei regiuni nu va fi dat doar de infrastructură, finanțare sau talent. Va fi dat de capacitatea oamenilor de a colabora.

Iar dacă există un lucru pe care l-am simțit puternic la **PIN Awards 2026**, este că Iașul și întreaga regiune a Moldovei au toate ingredientele necesare pentru a construi un astfel de viitor.

Un viitor în care competiția și colaborarea coexistă. Un viitor în care companiile cresc împreună cu comunitățile lor. Un viitor în care succesul individual devine succes colectiv.

Și, pentru câteva ore, în seara **PIN Awards 2026**, am avut privilegiul să vedem acest viitor deja prezent în aceeași încăpere. ●

Ritmuri & resurse ale comunității **ca duo al inovației**

M-am întrebat de mai multe ori cum de am ajuns să lucrez într-o comunitate #tech, eu care vin dintr-o lume aparent complet diferită. Încă de când am ajuns la Fab Lab Iași am căutat echilibrul din două direcții: să servesc comunitatea și să mă hrănesc și din interacțiunea cu ea.

Au fost și sunt provocări, însă am învățat multe lecții valoroase în acești aproape 4 ani de când activez aici. Azi vreau să le împărtășesc cu tine, în speranța că din orice bulă ai fi, primești o nouă perspectivă.

Tehnologia nu ar trebui să aibă o bulă a ei

...așa cum nici un alt domeniu nu ar trebui să aibă. În momentul în care decidem să ne punem ochelarii de furnicar* într-o singură direcție, s-ar putea să ne trezim singuri pe drum.

Pauză de joacă: „ochelarii de furnicar” by ChatGPT

* M-am jucat puțin cu expresia asta, ca să te întreb dacă tu știi de unde vine asocierea asta de cuvinte, „ochelari de cal”? Întreabă-l și tu pe Google. 🐼

Alexandra Ceornei

Community Manager **Fab Lab Iași** | Content & Community Specialist **PIN Magazine**

Am avut ocazia să cunosc antreprenori, creatori și *makers* din mai multe domenii, cu precădere cei din tehnologie. La mulți ani dintre ei am văzut o sete avidă pentru schimbarea „bulei”. E fascinant, din când în când, să te pui în ritmul vecinului arhitect sau al kolegei pasionate de grădinărit și să te întrebi:

Oare eu ce pot învăța din asta?

Cum pot să adaug un nou ton de culori activității mele?

Pot ajuta în vreun fel pe vecinul meu de birou/bloc/stradă cu ceea ce fac eu?

Și de aici pornește totul.

Pasiunile noastre împărtășite ne reglează ritmul pe aceeași frecvență

Când am pornit **FAB Brunch**** – prima ediție cu invitat special, am avut emoții că va fi prea multă presiune pe omul

care prezintă și mai puțin interes din partea publicului – *of course*, prejudiciu, știu.

Mihai, primul nostru invitat, Project Manager într-o companie de IT, a povestit despre pasiunea lui arzătoare: să construiască propriul lui *shortboard*. Ritmul nostru s-a reglat instant pentru ascultare. Ochii lui au început să sclipescă și molfăiala bunătăților s-a făcut în liniște, cu atenție. Partea care m-a făcut să înțeleg că a meritat să facem asta a fost tumultul de întrebări de după – în condițiile în care de obicei oamenii fugeau imediat ce se terminau discuțiile la continuarea *task*-urilor.

A urmat Călin, un arhitect cu visuri mari, care ne-a povestit despre Cum să ne alegem un teren de casă și care sunt lucrurile de care să ținem cont înainte să facem achiziția. A fost cu aplauze și multe discuții după.

Și așa, am intrat într-un ritm comun, dincolo de lumea tehnologiei și a tastelor.

Și au urmat multe astfel de întâlniri care ne-au invitat să ieșim din bula noastră și să fim prezenți în realitatea celorlalți. Am învățat câte puțin din lumea întreprinderilor sociale, a *bartending*-ului, a producției de textile, a mâncatului conștient sau a terapiei prin artă.

Ai zice, da, dar cum se leagă asta de tehnologie?

** **FAB brunch** – un eveniment lunar participativ dedicat membrilor comunității **Fab Lab Iași** în care ne întâlnim în jurul mâncării pentru a ne conecta între noi și pentru a lua o pauză de la *task*-urile zilei.

Din mijlocul „acțiunii” Fab Brunch, ediția din aprilie 2026

Lasă prezența să facă legătura

„I listen for the rhythm, for the beats of a live or a script, or the syllables in a chosen word. I think subconscious rhythms draw people in.” Janet Kestin, Copy Book

Informația nu se leagă întotdeauna ca un traseu logic de A la B, însă harta pe care o dezvoltă creativitatea noastră la nivel subconștient, se expandează și își formează o nouă plajă de acțiune. Ritmul si-labelor despre care scrie Janet e ritmul lumii. Avem nevoie să-l ascultăm pentru a putea invita inovația în propriul nostru univers. Iar tehnologia, așa cum o văd eu, este tocmai această traducere a lumii externe într-o lume sintetizată, care funcționează, la nivel de cod, printr-o eficientizare a informației filtrate.

Fără ascultare și înțelegere a ritmului, upgradarea tehnologiei nu ar fi posibilă.

Ecosistemul – spațiul în care coabitează resursele

Când mi-a spus prima dată Dan Zaharia că **Fab Lab Iași** funcționează pe baza unui ecosistem tech, am avut *mixed feelings*. Suna „prea mult” și „prea pompos”

pentru mine. Dar pălăria mea de inginer de mediu din care m-am întâlnit adesea cu noțiunea de „ecosistem”, mi-a amintit că asta înseamnă „un întreg”, niște elemente care interacționează între ele.

Traducerea adaptată pentru Fab Lab Iași: biocenoza – echipa, oamenii comunității și comunitățile sub bagheta cărora cocream & partenerii noștri; biotop – spațiile noastre de *coworking*, evenimentele pe care le organizăm, revista **PIN magazine** și proiectele pe care le dezvoltăm împreună.

În cazul tău, cum arată ecosistemul din care faci parte?

Inovația are anotimpurile sale

Când încerci să plantezi un copac în mijlocul iernii, șansele ca el să supraviețuiască sunt minore. Însă dacă aștepti să vină primăvara și aduni resurse pentru a-l crește, iată, vei deveni un grădinar pregătit.

Mai apoi, ai timp să-ți aduni alături „satul” care să te ajute să-ți crești o întreagă pepinieră. Știi tu, biocenoza are nevoie de ecosistemul ei, dar și de un biotop care să-i permită creșterea.

Mulțumiri speciale colegului meu fotograf, Mugur, omul bun la toate, care știe când să pună „stop cadru” pe niște amintiri pe viață.

S-a trezit ceva nou în tine citind aceste rânduri?

Scrie-mi aici, pe alexandraceornei@gmail.com, știi că sunt curioasă. Sau mai bine, hai în vizită la Fab Lab Iași să-mi povestești ce pui la cale.

Cu răbdare activă să purcedem înainte,

Alexandra ●

Uneori, atmosfera de la Fab Lab Iași arată și așa, mai puțin...tech – de la atelierul de păpușit Mărțișorim dragostea cu VESI – Veselica

Fab Lab și noua generație de arhitecți

În ultimii ani am început să cred din ce în ce mai mult că arhitectura nu se învață doar la planșetă. Și nici doar din cărți. Se învață din spațiile în care petreci timp, din oamenii cu care lucrezi, din conversațiile care apar între două exerciții de perspectivă și din sentimentul că faci parte dintr-o comunitate.

Din acest motiv, atunci când am început, împreună cu **Consens**, cursurile de pregătire pentru admiterea la facultățile de arhitectură din țară și din străinătate, alegerea unui spațiu precum **Fab Lab 3** a venit aproape natural.

Alexandru Sescioreanu

Arhitect cu drept de semnătură
și CEO **Consens**

Au trecut aproximativ șase luni de când lucrăm aici. Am început grupa fizică din

lași cu cinci cursanți. Eram puțini și aveam emoțiile oricărui început: dacă metodologia va funcționa, dacă elevii vor rezona cu ea, dacă vom reuși să construim mai mult decât un simplu curs de pregătire pentru admitere. Astăzi suntem cincisprezece și ne gândim deja la deschiderea unei a doua grupe. Pentru mine, această creștere nu înseamnă doar un interes crescut al tinerilor în acest domeniu. Înseamnă responsabilitatea educării unei noi generații de arhitecți.

Mulți părinți își imaginează pregătirea pentru arhitectură ca pe un proces dificil și foarte riguros, într-un mod destul de tradițional: multe ore de desen, multă

disciplină, multe corecturi și un volum mare de muncă. Ne-am propus însă să educăm prin fascinație pentru că suntem pasionați de ce facem și acest lucru este contagios, iar tinerii vin de plăcere și nu simt efortul.

Un arhitect nu trebuie doar să știe să deseneze bine. Trebuie să știe să observe, să pună întrebări, să colaboreze, să comunice idei și să găsească soluții în contexte care se schimbă continuu. Tocmai de aceea, spațiile de tip *coworking* precum **Fab Lab 3** devin importante. Ele creează un context real de învățare. Aici elevii nu intră într-o sală clasică de curs și ies după două ore. Intră într-un ecosistem viu, unde întâlnesc oameni care creează, experimentează și își construiesc propriul viitor.

La **Consens** am încercat să păstrăm aceeași energie și în felul în care predăm. Trainerii noștri sunt arhitecți practicieni, cu experiență în zona educațională. Pentru noi este important ca elevii să înțeleagă nu doar cum se rezolvă un exercițiu de desen tehnic pentru admitere, ci și de ce există acel exercițiu și ce tip de gândire dezvoltă.

Poate că abordarea noastră este uneori puțin nonconformistă. Îmbinăm coachingul cu tehnologia și gamificarea. Credem că învățarea apare mai ușor atunci când elevii sunt implicați emoțional și intelectual în proces. Uneori folosim exerciții colaborative, alteori provocări creative sau instrumente digitale care schimbă ritmul unei ședințe. Nu încercăm să transformăm învățarea într-un spectacol. Încercăm să o transformăm într-o experiență.

Anul trecut am avut ocazia să creez un joc educațional pentru Ordinul Arhitecților din România și să îl facilitez la Primăria Iași, pentru aproximativ 100 de studenți arhitecți, alături de decani ai facultăților de arhitectură din țară. Expe-

riența aceea mi-a reconfirmat ceva ce studiez de ani de zile: oamenii învață diferit atunci când sunt invitați să exploreze, nu doar să primească răspunsuri. Jocul nu înseamnă lipsă de seriozitate. Uneori este una dintre cele mai serioase forme de învățare pe care le avem. Învățarea bazată pe joc și gamificare poate susține creativitatea, luarea deciziilor și implicarea activă în procesul de dezvoltare.

Poate că cea mai mare bucurie a mea este să văd transformările mici care apar în timp. Un elev care la început evita să vorbească începe să își susțină ideile. Cineva care spunea că nu are suficient talent începe să capete încredere. Altcineva descoperă că arhitectura nu înseamnă doar clădiri frumoase, ci și responsabilitate față de oameni și orașe.

La final, cred că mesajul meu se îndreaptă către părinți. Dacă aveți copii

care își doresc să devină arhitecți, probabil vă întrebați dacă acest drum merită. O dovedesc clienții și proiectele la care lucrăm în practica noastră într-o anumită măsură. Dar în același timp nevoia pe care o vedem în spațiile orașelor în care trăim.

La **Consens** dezvoltăm soluții și produse pentru piața arhitecturii, ingineriei și construcțiilor. În acest proces formăm oameni care să le folosească, capabili să privească lumea cu atenție și să o schimbe în bine. Orașele în care vom trăi peste douăzeci sau treizeci de ani vor fi desenate de copiii care astăzi învață să privească, să imagineze și să creeze. Iar uneori totul începe într-un spațiu deschis, la o masă comună, cu un creion, câteva idei și oameni care cred în ei.

Dacă îți dorești să intri în contact cu noi ne poți scrie la consensmedia@gmail.com ●

Hărțile mele prin ecosistem: resursele din care învăț zi de zi

Când am pornit Fondatori din viitor, am crezut multă vreme că cea mai grea parte va fi ideea. Am descoperit repede că nu ideea lipsește, ci accesul la oamenii potriviți, la conversațiile potrivite și la informația care ajunge la tine înainte să o cauți.

Resursa-cheie a ecosistemului tech din regiune nu este, de fapt, o platformă anume, ci obiceiul de a ști unde să te uiți. În acest articol vreau să împărtășesc, cât se poate de concret, harta pe care mi-am construit-o în ultimii ani: locurile

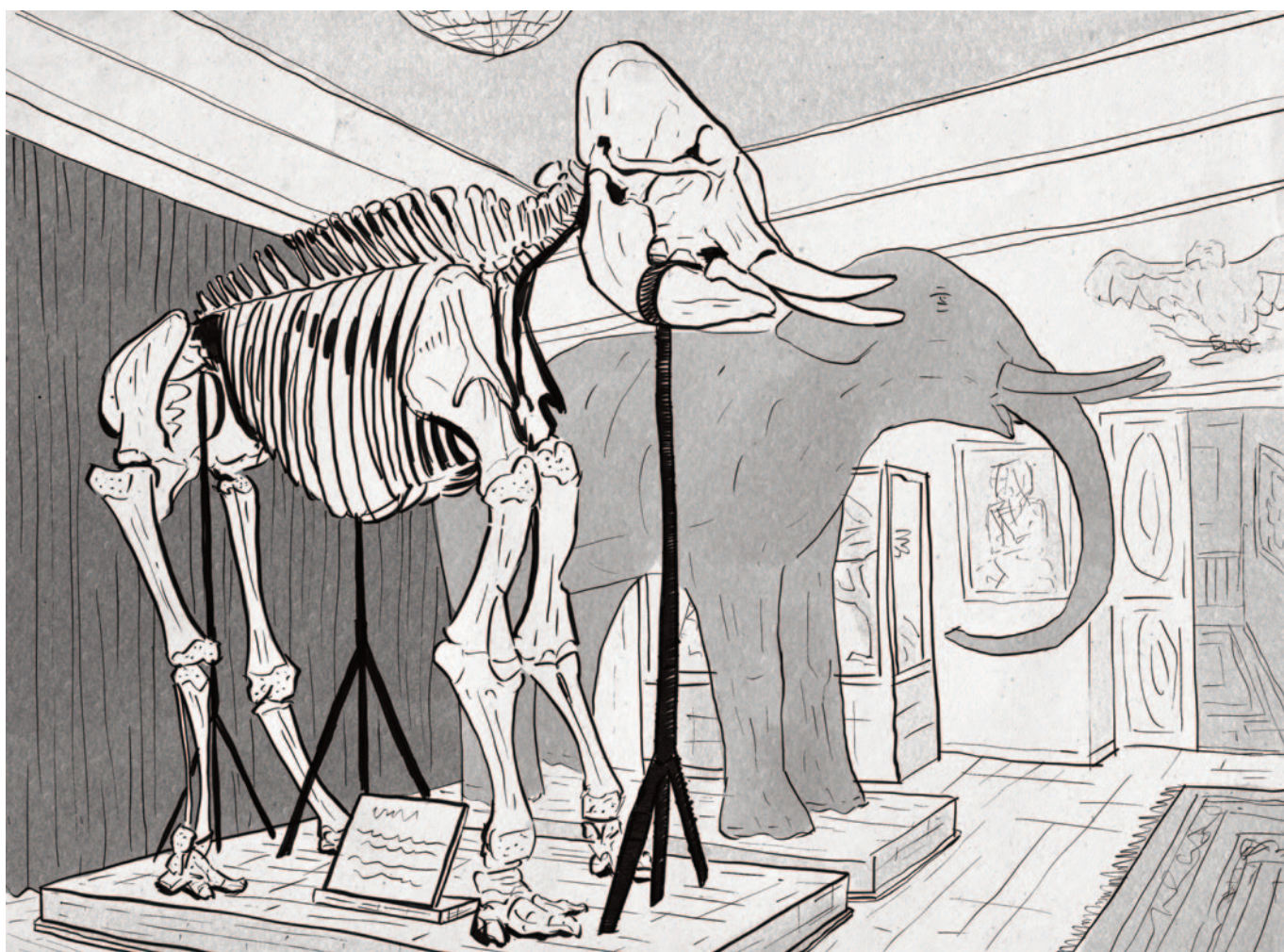
Dan Popescu

Co-Fondator Fondatori din viitor

din care învăț constant și pe care le folosesc aproape zilnic.

LinkedIn Events: motorul de căutare pe care îl ignorăm

Cei mai mulți dintre noi tratează LinkedIn ca pe un feed. Eu îl tratez ca pe un motor de căutare pentru evenimente. O simplă căutare, filtrată la nivel de online, îmi deschide săptămânal zeci de webinarii, sesiuni de Q&A și lansări la care pot participa fără să ies din regiune. Frumusețea e că, odată ce te înscrii la câteva, algoritmul începe să îți sugereze evenimente din aceeași nișă, iar organizatorii rămân în rețeaua ta. Practic, transform fiecare eveniment într-un punct de plecare pentru următorul.

Digital Gaba Paul Grădinaru

Luma: ușa către comunitățile care contează

Luma Events a devenit, în ultimul an, unul dintre locurile în care se strâng comunitățile tech mici, dar foarte active. Multe dintre grupurile bune au link-uri private, la care ajungi doar dacă ești invitat sau dacă urmărești un organizator, însă există și numeroase evenimente online, deschise, pe care le poți descoperi liber. Sfatul meu practic: când găsești un organizator care îți place, urmărește-i profilul de Luma, nu doar evenimentul individual. Așa prinzi întreaga serie, nu un episod izolat, și intri treptat în cercurile din care pornesc invitațiile private.

WhatsApp: comunitățile care nu dorm niciodată

Dacă LinkedIn și Luma sunt vitrina, comunitățile de pe WhatsApp sunt bucătăria. Aici se întâmplă conversațiile reale, se distribuie oportunități la prima mână și se leagă colaborări înainte ca ceva să devină „public”. Două grupuri pe care le urmăresc constant sunt Oportune România și Tineri pentru Sustenabilitate. Nu le tratez ca pe niște fluxuri de citit pasiv, ci ca pe niște camere în care, din când în când, ridic mâna: pun o întrebare, ofer o resursă, recomand pe cineva. Într-o comunitate pe WhatsApp, valoarea vine exact în proporția în care contribui.

Substack: cum îmi filtrez zgomotul din IA

Într-un domeniu în care apar zeci de noutăți pe zi, cel mai valoros lucru este ceva care citește în locul tău și îți dă doar ce contează. Pentru mine, acel filtru este newsletterul The AI Corner, pe Substack. Nu îl citesc pentru a fi la curent cu absolut tot, ci pentru a înțelege ce merită cu adevărat atenția mea în inteli-

Paul Grădinaru: 14 februarie

gență artificială. Un singur newsletter bun, citit constant, mă ține mai bine ancorat decât o sută de titluri răsfoite pe fugă.

Instagram: reclamele ca sursă, nu ca deranj

Ultima resursă pare cea mai neintuitivă: reclamele și posterele din comunitățile de antreprenariat de pe Instagram. Am configurat un cont dedicat exact pentru acest scop, cu setările orientate să îmi arate acest tip de conținut. În loc să tratez publicitatea ca pe un deranj, o folosesc ca pe un radar pentru evenimente, hackathoane și programe la care altfel nu aș fi ajuns. Un poster bine plasat mi-a adus, de mai multe ori, exact contactul de care aveam nevoie.

Ce leagă toate aceste resurse

Dacă privesc harta în ansamblu, observ că niciuna dintre aceste resurse nu funcționează izolat. LinkedIn îmi aduce oameni, Luma mă bagă în comunități, WhatsApp îmi dă acces la conversații, Substack îmi filtrează informația, iar Instagram îmi semnalează oportunități. Împreună, formează un sistem în care fiecare piesă hrănește pe cealaltă.

Cred că exact aceasta este resursa-cheie a ecosistemului nostru: nu o platformă miraculoasă, ci disciplina de a le folosi pe toate cu intenție și, mai ales, generozitatea de a împărtăși ce afli mai departe. Pentru că, la finalul zilei, o comunitate crește doar în măsura în care fiecare dintre noi contribuie la ea. ●

VivaTech – Europa își ia viitorul digital în serios

La VivaTech, tehnologia te întâmpină înainte să apuci să o cauți. Roboți, inteligență artificială, securitate cibernetică, cloud, mobilitate, sănătate, spațiu și apărare se succed într-un ritm aproape imposibil de cuprins.

Ediția aniversară din 2026 a depășit 200.000 de vizitatori, a reunit peste 15.000 de start-upuri și 1.155 de speakeri. Pe scenă au urcat Jeff Bezos, Yann LeCun și Tim Berners-Lee, iar prezența președintelui Emmanuel Macron și a premierului indian Narendra Modi a confirmat că tehnologia a devenit un subiect major de politică economică și geopolitică.

Am participat la invitația **Orange România**, reprezentând **Fab Lab Iași** și **PIN-magazine**. Dincolo de spectacolul

Dan Zaharia
fondator
Fab Lab Iași

evenimentului, am încercat să înțeleg ce spune VivaTech despre direcția Europei. Concluzia este mai optimistă decât mă așteptam: Europa pare să depășească etapa în care vorbea aproape exclusiv despre riscuri și reglementare. Începe să discute tot mai clar despre infrastruc-

tură, investiții, parteneriate industriale, proprietate intelectuală și transformarea cercetării în produse competitive.

Prima lecție a venit înaintea deschiderii salonului, la Orange Gardens. Start-upuri europene susținute prin Orange Fab și prin celelalte programe de open innovation ale grupului și-au prezentat soluțiile în fața experților, partenerilor și potențialilor clienți. Printre acestea s-a aflat și Alpha by Zendra, reprezentând Orange Fab România, cu o soluție bazată pe IA pentru îmbunătățirea continuă a securității cibernetică.

Rolul unei companii mari nu trebuie să se limiteze la cumpărarea de tehnologie. Ea poate construi o platformă în jurul căreia start-upurile își validează produsele, găsesc mentori, accesează infrastructură și ajung mai repede la piață. Pe standul **Orange**, peste 60 de start-upuri și parteneri au

prezentat soluții în jurul IA, securității cibernetice, cloud-ului, spațiului și apărării. Este diferența dintre a expune inovația și a organiza un sistem capabil să o transforme în proiecte-pilot, contracte și produse scalabile.

Un anunț relevant a fost lansarea laboratorului comun **Orange – CEA** pentru AI Native Communications. Parteneriatul de cercetare pe cinci ani urmărește dezvoltarea comunicațiilor semantice și a viitoarelor rețele proiectate nativ pentru IA: mai eficiente, mai sustenabile și capabile să reducă volumul de date transmis. Mesajul este important: Europa nu vrea doar să utilizeze standardele viitorului, ci să contribuie la definirea lor.

Această ambiție s-a văzut și în prezența **Germaniei**, desemnată Country of the Year. Aproape 200 de start-upuri, reprezentanți ai 14 landuri, institute de cercetare, companii și miniștri federali au prezentat o imagine foarte germană a inovației: mai puțin spectacol și mai multă legătură între cercetare, industrie și implementare. Temele au inclus IA și deep tech, energie, life sciences, industrie și suveranitate digitală.

Mai important, Germania nu s-a prezentat singură, ci în parteneriat cu Franța. Proiectele franco-germane au mers de la IA eficient și sisteme industriale până la comunicații cuantice, semiconductori și digitalizarea programului Ariane 6. La Paris s-a văzut o Europă care încearcă să își unească forța industrială, universitățile, institutele de cercetare și start-upurile pentru a construi tehnologii dezvoltate și controlate aici.

Un exemplu sugestiv vine dintr-un domeniu aparent neașteptat. **Schwarz Group**, cunoscut ca proprietar al Lidl și Kaufland, și-a construit prin Schwarz Digits propriul ecosistem de cloud, cybersecurity, date și IA. Noul campus din regiunea Heilbronn poate găzdui până

la 5.500 de angajați și este prezentat ca infrastructură pentru suveranitatea digitală europeană. Faptul că un mare grup de retail investește în cloud suveran arată că tehnologia nu mai este o funcție-suport, ci o capacitate strategică.

IA a fost omniprezentă, dar discursul a fost mai matur decât în urmă cu doar câțiva ani. Accentul s-a mutat de la chatbot-uri și demonstrații către agenți care gestionează procese complexe, aplicații industriale și integrarea în activitatea reală a companiilor. În același timp, deep tech-ul european – apărare, quantum, materiale avansate și spațiu – a intrat în conversația despre capital, clienți și contracte.

O altă dimensiune a experienței de la Paris a fost diplomația economică. La **French Tech – Romanian Touch**, găzduit de Ambasada României în Franța, antreprenori, investitori, companii și reprezentanți ai instituțiilor publice s-au întâlnit pentru a conecta ecosistemele românești și franceze. Intervențiile ambasadoarei Ioana Bivolaru și ale lui Victor Negrescu, vicepreședinte al Parlamentului European, au plasat tehnologia într-

un context mai larg: competitivitatea Europei depinde de colaborare și de transformarea relațiilor dintre țări în proiecte economice concrete.

Pentru Iași și Moldova de Vest, aceasta este poate cea mai importantă concluzie. Nu ducem lipsă de talent, idei sau competențe tehnice. Avem însă nevoie de mai multe trasee prin care acestea să ajungă la clienți, investitori, infrastructură și parteneri internaționali. Participarea la evenimente globale are sens numai dacă informațiile și contactele aduse acasă sunt transformate în proiecte locale.

Nu m-am întors de la Paris cu impresia că Europa a recuperat deja decalajul față de marile platforme americane sau asiatice. Dar m-am întors convins că există resurse, ambiție și o schimbare reală de atitudine. Suveranitatea digitală nu înseamnă izolare, ci capacitatea de a alege, de a construi și de a negocia de pe o poziție mai puternică.

Tehnologia se vede prima la VivaTech. În spatele ei se vede însă ceva poate mai important: o Europă care începe să își ia viitorul digital în serios. ●

Resursele-cheie ale ecosistemului tech din regiune

Patru active care pot face diferența atunci când tehnologia devine accesibilă tuturor

Atunci când evaluăm performanța unui ecosistem, ne uităm aproape instinctiv la indicatorii care se văd: investiții, start-upuri, centre de dezvoltare, numărul de specialiști sau ritmul de creștere al companiilor. Sunt repere importante, dar descriu mai degrabă rezultatele decât cauzele.

Mai puțin vizibile sunt activele care fac aceste rezultate posibile și care se formează treptat, prin decizii strategice, relații și experiențe împărtășite.

Dacă infrastructura invizibilă a unei regiuni este comunitatea, atunci apare o întrebare firească: ce anume face ca aceasta să rămână relevantă și competitivă?

În cei doisprezece ani de activitate în industria IT, concluzionez că diferența nu este făcută doar de tehnologie. Ea se vede în activele pe care o comunitate le cultivă progresiv și pe care nu le poate cumpăra gata formate.

1. Adaptabilitatea: avantajul care se formează în timp

Un activ al regiunii nu este unul care poate fi măsurat în statistici sau rapoarte. Este abilitatea de a forma oameni care evoluează continuu, se adaptează rapid și privesc schimbarea ca pe o oportunitate, nu un obstacol.

Oana-Alexandra Teslariu

Customer Success & Strategic Account Manager, **Heaven Solutions**

Mediul universitar din Iași contribuie, an de an, la formarea unor specialiști în informatică, inginerie, matematică, medicină, economie și multe alte domenii. Performanța acestui sistem academic nu constă doar în numărul absolvenților, ci în diversitatea competențelor pe care le reunește. Într-o economie în care inovația apare tot mai des la intersecția disciplinelor, această diversitate creează contextele unor colaborări și perspective pe care puține regiuni le pot oferi.

Dar acest proces nu începe la universitate și nici nu se termină acolo. Ceea ce îl face distinct este că se întinde pe un întreg parcurs: din școală, prin programe de mentorat, competiții și comunități educaționale, până în viața profesională.

În ultimii ani, liceele și mediile educaționale au creat un spațiu de inovație remarcabil în jurul competițiilor de robotică, informatică și STEM. Rezulta-

tele obținute la competițiile naționale și internaționale demonstrează că performanța nu apare întâmplător, ci este rezultatul unui efort susținut de profesori, mentori, voluntari, părinți care aleg să investească timp și energie în dezvoltarea tinerilor. Acest parcurs modelează generații obișnuite să găsească soluții chiar și cu resurse limitate.

Colaborând cu universități și inițiative dedicate educației, am observat îndeaproape această evoluție. Dincolo de rezultatele din competiții, ceea ce impresionează este felul în care acești tineri învață să gândească. Învață să lucreze în echipe multidisciplinare, să experimenteze, să transforme constrângerile în soluții, să gestioneze eșecul și să învețe rapid din el.

Sunt competențe care nu apar într-o diplomă, dar care devin decisive într-o economie în care domeniul tehnic evoluează mai repede decât orice curriculum universitar. Pe măsură ce inteligența artificială schimbă modul în care lucrăm, valoarea profesională nu va mai fi definită exclusiv de ceea ce știm astăzi, ci de capacitatea de a învăța, de a pune întrebări potrivite și de a integra cunoștințe noi într-un context aflat în permanentă schimbare.

Aceasta este una dintre cele mai importante resurse pe care regiunea le-a construit fără să își propună explicit: o generație antrenată să transforme schimbarea într-o oportunitate și adaptabilitatea într-un mod de a gândi.

2. Experiența: învățarea acumulată în industrii critice

Dacă adaptabilitatea creează premisele, experiența este cea care transformă potențialul în expertiză.

Există un tip de maturitate profesională care nu poate fi accelerată și nici înlocuită de tehnologie. Se construiește în ani de lucru în domenii unde fiecare decizie are consecințe reale, iar calitatea nu este doar un obiectiv, ci o responsabilitate.

În ultimele două decenii, mediul local a dezvoltat expertiză în industrii precum cea medicală, automotive, securitatea cibernetică, energia, transporturile, alături de alte domenii puternic reglementate. În astfel de medii, succesul nu depinde doar de competența tehnică. Este nevoie de rigoare, de înțelegerea standardelor, de abilitatea de a anticipa riscuri și de asumarea responsabilității pentru impactul pe care progresul tehnologic îl are asupra oamenilor.

Colaborând cu organizații internaționale din astfel de industrii, am observat că cele mai valoroase lecții sunt legate de modul în care se iau deciziile, de disciplina proceselor și de responsabilitatea cu care sunt evaluate consecințele fiecărei schimbări. Acest mod de a gândi se formează lent și devine, în timp, parte din cultura profesională a oamenilor și a organizațiilor.

Proiectele dezvoltate pentru organizații din industrii reglementate ne-au arătat că valoarea unui profesionist nu mai este dată doar de ceea ce poate dezvolta, ci și de discernământul cu care alege să construiască. Această diferență devine esențială atunci când inovația ajunge să influențeze sănătatea, siguranța sau funcționarea unor sisteme critice.

Inteligența artificială adâncește această distincție: pe măsură ce democratizează

accesul la cunoaștere și la instrumente de dezvoltare, expertiza nu va mai fi definită doar de abilitatea de a utiliza aceste instrumente, ci de discernământul cu care aceasta este aplicată. Avantajul competitiv nu va aparține exclusiv companiilor care adoptă IA mai repede, ci celor care vor ști să o integreze responsabil, în contexte complexe și cu impact real.

Know-how-ul acumulat în astfel de industrii nu rămâne izolat în interiorul companiilor. El se transferă între proiecte, între generații de specialiști și între organizații, ridicând nivelul întregului ecosistem. Atunci când expertiza produce rezultate în mod consecvent, începe să genereze unul dintre cele mai valoroase active ale unei comunități profesionale: încrederea.

3. Încrederea: capitalul care nu apare în bilanțuri

Dacă experiența creează profesioniști, încrederea este cea care transformă expertiza în colaborări, parteneriate și oportunități.

Este probabil singurul activ economic a cărui valoare crește pe măsură ce este

folosit. Cu cât este cultivată mai consecvent, cu atât generează mai multe conexiuni, accelerează deciziile și reduce costurile colaborării.

În economie vorbim frecvent despre capital financiar, capital uman sau capital intelectual. Mult mai rar despre capitalul de încredere. Și totuși, acesta este unul dintre elementele care explică de ce unele organizații sau regiuni reușesc să atragă proiecte, parteneriate și investiții într-un mod sustenabil.

Am înțeles că încrederea nu se construiește într-o singură negociere și nici într-un singur proiect. Ea se câștigă prin consecvență, prin transparență, prin disponibilitatea de a fi prezent inclusiv atunci când lucrurile nu merg conform planului și prin capacitatea de a livra constant ceea ce ai promis.

Același principiu funcționează și la nivel mai înalt. Reputația unei regiuni se consolidează prin interacțiunile pe care oamenii le au cu profesioniștii, universitățile, companiile și structurile sale. Multe oportunități de afaceri, colaborări academice sau proiecte internaționale nu apar exclusiv datorită avantajelor economice. Ele apar pentru că există deja încrederea că oamenii de

aici livrează cu profesionalism, își respectă angajamentele și construiesc relații pe termen lung.

Într-o perioadă în care instrumentele digitale pot fi achiziționate și implementate tot mai ușor, încrederea rămâne unul dintre puținele atuuri care nu pot fi replicate rapid. Ea se clădește lent, prin rezultate repetate și tocmai această răbdare îi conferă relevanță. Iar atunci când experiența și încrederea se acumulează progresiv, efectele lor depășesc organizațiile și ajung să conecteze regiunea cu lumea.

4. Diaspora profesională: rețeaua globală a regiunii

Dacă încrederea conectează regiunea cu lumea, diaspora profesională este rețeaua prin care această legătură prinde contur. Această resursă valoroasă a comunității depășește granițele sale și se regăsește în miile de profesioniști formați aici, care contribuie la dezvoltarea unor organizații din întreaga lume.

Absolvenți ai universităților ieșene și specialiști care și-au început parcursul profesional în regiune ocupă astăzi poziții importante în companii globale, universități de prestigiu, institute de cercetare și centre de inovare. Privită din această perspectivă, diaspora profesională nu reprezintă doar rezultatul mobilității internaționale, ci o extensie naturală a ecosistemului regional.

Această rețea reprezintă un capital extraordinar de experiență, know-how și conexiuni, funcționând deja ca un ambasadur informal al regiunii.

În ultimii ani am întâlnit numeroși experți care și-au construit cariera în alte țări, dar care au rămas atașați locului în care s-au format. Aceștia recomandă specialiști, facilitează colaborări și des-

chid uși către noi parteneri, creând contexte în care companiile și universitățile locale pot accesa proiecte, idei și rețele internaționale. În multe cazuri, contribuția lor este discretă, dar impactul este semnificativ.

O regiune nu este definită doar de oamenii care trăiesc în ea, ci și de capacitatea de a rămâne conectată cu cei care îi reprezintă valorile dincolo de granițele sale.

Provocarea nu este neapărat să aducem acești oameni înapoi, ci să construim mecanisme prin care expertiza și conexiunile lor să devină o resursă activă, cu impact real.

Ce poate eroda aceste active

Niciun avantaj competitiv nu este permanent. Activele despre care am vorbit există astăzi, dar vor continua să creeze valoare doar dacă sunt cultivate și adaptate la schimbările din jur.

Unul dintre riscurile care trebuie gestionate este fragmentarea. Ecosistemul tech s-a dezvoltat semnificativ în ultimele două decenii, însă această evoluție rămâne concentrată în jurul câtorva centre urbane și organizații. Pe termen lung, competitivitatea regiunii va depinde și de abilitatea de a extinde cunoașterea și colaborarea către comunitățile mai mici, către școli, universități și antreprenori.

La fel de important este să nu confundăm activitatea cu impactul. Numărul de evenimente, programe și inițiative dedicate tehnologiei a crescut considerabil, ceea ce este un semn încurajator. Dar maturitatea unei regiuni nu se măsoară prin numărul proiectelor pe care le lansează, ci prin oamenii pe care îi formează, parteneriatele pe care le consolidează și oportunitățile pe care le creează pe termen lung.

Un alt risc este să considerăm aceste avantaje ca fiind garantate. Adaptabilitatea, experiența, încrederea și conexiunile internaționale nu se transmit automat de la o generație la alta. Ele trebuie cultivate în permanență. Asta înseamnă investiții în educație, colaborare între universități și companii și implicarea profesioniștilor în formarea noilor generații care continuă să învețe și să construiască împreună.

De la avantaje existente la competitivitate pe termen lung

Tehnologia va continua să evolueze accelerat, iar inteligența artificială va face ca instrumentele care astăzi diferențiază organizațiile să devină, în timp, accesibile aproape tuturor. În acest context, competiția dintre regiuni nu se va mai purta în jurul acesteia, ci în jurul capacității de a forma oameni adaptabili, de a transforma experiența în expertiză, de a construi încredere și de a valorifica rețelele profesionale.

Comunitatea dispune deja de aceste active, acumulate nu printr-un singur proiect, ci prin contribuția constantă a universităților, companiilor și profesioniștilor. Provocarea următorului deceniu nu este să descoperim noi diferențiatori, ci să investim în cele pe care le avem cu aceeași consecvență cu care investim în instrumentele digitale.

Pentru că, în cele din urmă, competitivitatea unei regiuni nu este definită doar de ceea ce produce, ci de oamenii pe care îi formează, de relațiile pe care le dezvoltă și de încrederea pe care reușește să o inspire. Poate că acestea sunt, de fapt, cele mai valoroase resurse ale ecosistemului tech din Moldova, nu pentru că sunt invizibile, ci pentru că sunt construite în timp și rămân cele mai greu de replicat. ●

Acolad

GENTLE DENTISTRY

dr. Andreea Mironescu & team

Strada Lăpușneanu, Nr. 7B, Iași
+4 0747.626.502

www.acolad.ro

   Acolad Dental

The best way to predict the future is to create it.
It's up to us to shape that future and that's why we need OPTIMISM.

Strategic design

 optimism
.**WORKS**

Ascendis își unește forțele cu Ron Kaufman, expertul nr. 1 în lume în creșterea calității serviciilor

Ascendis intră în parteneriat cu Ron Kaufman, lider global în customer experience, pentru a democratiza accesul organizațiilor la metodologia Uplifting Service în România, Republica Moldova și Ucraina, cu scopul de creștere a calității serviciilor.

Noile programe educaționale realizate în urma parteneriatului vor genera venituri de 3 milioane de euro în 2030 și vizează companiile și instituțiile care vor să transforme calitatea serviciilor într-un diferențiator competitiv.

Ron Kaufman, profesor american cu rădăcini românești și guru mondial în domeniul creșterii calității serviciilor, intră în parteneriat cu grupul Ascendis, liderul pieței de training și consultanță în domeniul dezvoltării profesionale din România. Omul care a contribuit 35 de ani la transformarea Singapore într-un reper global al serviciilor extinde metodologia Uplifting Service în România, Republica Moldova și Ucraina, pentru a crește nivelul calității serviciilor din companii și din instituțiile publice.

„În urmă cu 35 de ani am ales să produc o transformare a calității serviciilor în Singapore, o țară care a evoluat până la a deveni un reper mondial al serviciilor de înaltă calitate și valoare, iar aceeași arhitectură și aceeași metodologie le vom aduce în România, deoarece simt că e parte din datoria mea față de țara în care

s-a născut bunicul meu să fac asta. Provoacă îmbunătățirea serviciilor există la fiecare nivel, în fiecare companie, în fiecare oraș, în administrația publică și în țară per ansamblu. Vrem să-i învățăm pe oameni să ofere servicii mai bune? Bineînțeles, pentru că așa devin clienții mai mulțumiți. Ar trebui ca tinerii să deprindă astfel de abilități înainte de a intra în câmpul muncii? Categoric da, însă școlile nu predau așa ceva. Iar un antreprenor poate avea pricepere tehnică și o idee bună de produs, dar nu va avea succes dacă nu știe cum să aibă grijă de clienți pe termen lung sau cum să construiască o echipă în care cultura serviciilor devine un punct forte. De aceea România are nevoie atât de oameni care oferă servicii excelente, cât și de organizații care construiesc o cultură durabilă a serviciilor”, a declarat Ron Kaufman.

Ron Kaufman, al cărui bunic s-a născut în comuna Plopana din Bacău și unde a copilărit până la vârsta de 8 ani, este considerat autoritatea numărul 1 la nivel mondial în customer experience și în transformarea culturii de servicii. Autor al bestsellerului New York Times, *Uplifting Service*, Ron Kaufman a colaborat cu companii din Fortune 500, cu guverne și cu universități de top și a fost desemnat, opt ani la rând, numărul 1 în topul Global Gurus în Customer Experience.

Ron Kaufman a prezentat conceptul Uplifting Service în România pentru prima dată în 2012, activitatea sa pe plan local fiind reprezentată de Elena Călin, consultantă cu peste 25 de ani de experiență în transformări organizaționale centrate pe client. Ca urmare a parteneriatului cu Ascendis, Elena Călin va

Despre Grupul Ascendis

Înființată în urmă cu 29 de ani, compania are în prezent linii de business în training, coaching, consultanță, team building, micro-learning, certificări HR (Resurse Umane) și LSS (Lean Six Sigma). Grupul Ascendis are o echipă de peste 100 de persoane (consultanți, traineri, colaboratori și personal de suport) și a încheiat 2025 cu venituri de 13,3 milioane de euro.

Grupul Ascendis este format din companiile Ascendis Consulting (training, team building și evenimente corporate, consultanță, servicii de evaluare, coaching, studii de piață), Code of Talent (platformă de învățare digitală realizată în parteneriat cu compania Co-Factor), Ascendis Moldova, Ascendis Ucraina și Editura CARIERE.

face parte din echipa Ascendis și va fi responsabilă de programele Uplifting Service.

„Din 2016, de când am devenit Master Trainer al metodei lui Ron Kaufman, mi-am propus un obiectiv ambițios: să fac din România cea mai bună țară din Europa în servicii. Acum, prin puterea de scalare a Ascendis, această ambiție devine realizabilă la o cu totul altă dimensiune. Metoda lui Ron are rezultate dovedite în întreaga lume, iar România chiar are nevoie de servicii mai bune – în companii, în orașe și în

Despre Ron Kaufman

Ron Kaufman este autor de bestseller New York Times și unul dintre cei mai apreciați experți globali în customer service și experiența clienților. Este autorul volumului *Uplifting Service: The Proven Path to Delighting Your Customers, Colleagues, and Everyone Else You Meet* și creatorul metodologiei Uplifting Service, recunoscută drept programul nr. 1 de dezvoltare în customer service. Speaker internațional de top și membru în Hall of Fame, Ron Kaufman a fost primul beneficiar al distincției Lifetime Achievement Award acordate de Asia Professional Speakers. Global Gurus l-a clasat pe locul 1 în lume în customer service timp de 8 ani.

larii mici este epuizat. Putem ieși din această capcană doar prin investiții majore în inovație, adopție de tehnologie, creșteri de productivitate, creșterea calității serviciilor, educație și training. Exact aici se află esența parteneriatului dintre Ascendis și Ron Kaufman. Ambiția noastră este să putem contribui semnificativ la creșterea calității serviciilor în peste 300 de companii din România. Ne propunem, de asemenea, ca până la finalul anului 2030, să adăugăm 3 milioane la cifra de afaceri a grupului cu proiecte în România, Moldova și Ucraina”, a declarat Marius Opriș, partener al Ascendis.

Ron Kaufman

Ron Kaufman va veni în România din nou în toamna acestui an pentru a se întâlni cu consultanții Ascendis care vor fi acreditați pe programele sale, dar și cu reprezentanți ai companiilor și instituțiilor interesate de creșterea calității serviciilor oferite. Masterclass-ul Ron Kaufman & Ascendis va fi organizat la București (28 octombrie), Timișoara (3 noiembrie) și Cluj-Napoca (6 noiembrie). ●

administrația publică”, a declarat Elena Călin, consultant Ascendis și Master Trainer al metodei lui Ron Kaufman.

tor competitiv, urmând ca metoda educațională a lui Ron Kaufman să fie folosită și în instituțiile publice.

Ascendis estimează că de noul parteneriat vor beneficia peste 300 de companii multinaționale și antreprenoriale care își doresc calitatea serviciilor ca diferenția-

„România este prinsă în capcana venitului mediu. În 2024, după un deficit record de 9,3% din PIB, economia a crescut cu doar 1%. Modelul nostru economic bazat pe sa-

GapMinder conduce o rundă de finanțare de trei milioane de dolari pentru start-upul sloven de software IA Codeplain, alături de Silicon Gardens

Finanțarea va permite Codeplain să-și extindă platforma de IA care transformă specificațiile software scrise în limbaj simplu în aplicații gata de producție

Codeplain oferă o platformă bazată pe inteligență artificială, care generează software gata de producție pornind de la specificații scrise în limbaj simplu. Noua finanțare va ajuta compania să continue să dezvolte o nouă abordare a ingineriei software, în care agenții de codare bazată pe IA se concentrează pe scrierea și întreținerea specificațiilor software, în timp ce Codeplain generează, testează și actualizează automat codul de bază.

Platforma este concepută pentru a îmbunătăți modul de lucru al agenților de codare bazat pe IA, mutând accentul de pe scrierea codului la crearea și întreținerea specificațiilor structurate. Aceste specificații devin fundamentul dezvoltării de software, permițând Codeplain să genereze automat cod de implementare testat și validat. Această abordare face ca proiectele software să fie mai ușor de revizuit, întreținut și actualizat pe măsură ce sistemele evoluează.

Investiția extinde portofoliul GapMinder de companii din domeniul tehnologiei și al inteligenței artificiale. Printre investițiile recente se numără InsiderCX (platformă dedicată experienței pacienților), Design Verse (platformă IA care dezvoltă software pentru întreprinderi), Sales-

Cosmin Ochișor

Tools (companie IA care automatizează procesul de vânzări B2B), VoicePatrol (sistem de moderare vocală bazat pe IA pentru jocuri multiplayer) și Etiq IA (companie care verifică rezultatele generate de IA în raport cu datele sursă, prevenind „halucinațiile” și asigurând rezultate sigure).

Codeplain a fost fondată de Dusan Omercevic, un antreprenor care a fondat anterior Cleanshelf, o platformă SaaS de gestionare pentru întreprinderi achiziționată de SAP LeanIX în 2021. În urma

achiziției, s-a alăturat echipei SAP LeanIX pentru a conduce departamentul de dezvoltare a produselor. De asemenea, a ocupat funcția de vicepreședinte pentru produse la Zemanta (achiziționată de Outbrain). Codeplain își desfășoară activitatea în birouri din Ljubljana, Berlin și San Francisco.

„Codeplain regândește modul în care se dezvoltă software-ul în era IA, mutând accentul de pe scrierea codului la gestiona-

rea specificațiilor. Considerăm că această abordare are potențialul de a face dezvoltarea de software mai rapidă, mai fiabilă și mai ușor de întreținut, pe măsură ce adoptarea IA se accelerează. Suntem încântați să colaborăm cu Dusan și echipa sa în procesul de extindere a companiei la nivel internațional”, declară **Cosmin Ochișor, partener la GapMinder Ventures**.

Investiția de 3 milioane de dolari survine într-un moment în care dezvoltarea de software evoluează rapid de la copilotii bazati pe IA către agenți autonomi de inginerie software, capabili să creeze aplicații din ce în ce mai complexe cu o intervenție umană minimă. Deși acest lucru sporește considerabil viteza de dezvoltare, creează totodată noi provocări legate de întreținerea bazelor de cod din ce în ce mai extinse.

„Programarea bazată pe agenți generează de 10 ori mai mult cod în industrie. Însă, dacă nu regândim fundamental modul de întreținere, echipele de dezvoltare software

se vor îneca în complexitatea generată de această explozie”, spune **Dusan Omercevic, fondator și CEO al Codeplain**.

Pentru a adresa această provocare, Codeplain se bazează pe un concept emergent cunoscut sub numele de „Arhitectura Phoenix”, un termen popularizat de antreprenorul Chad Fowler. Conceptul propune ca software-ul să fie regenerat continuu pe baza unor specificații durabile, în loc să fie întreținut prin baze de cod din ce în ce mai complexe. În loc să trateze prompturile de IA ca pe niște instrucțiuni temporare, Codeplain tratează specificațiile software-ului ca pe niște active pe termen lung care pot fi utilizate pentru a genera și regenera în mod repetat software gata de producție, pe măsură ce cerințele se schimbă.

Printre primii clienți se numără companii de tehnologie de top din SUA, printre care DevRev (platformă bazată pe IA care conectează datele, instrumentele și fluxurile de lucru ale întreprinderilor pentru a permite agenților IA să auto-

matizeze activitatea și să îmbunătățească colaborarea), HYCU (furnizor de soluții de protecție a datelor native în cloud pentru backup, recuperare și securitate în medii cloud și SaaS) și Incode (platformă de verificare a identității bazată pe IA care ajută companiile să verifice în siguranță utilizatorii, să prevină fraudă și să eficientizeze procesele digitale de înrolare, autentificare și conformitate). Aceste companii utilizează Codeplain pentru a crea și a menține integrări cu API-uri externe aflate într-o evoluție rapidă. În loc să actualizeze manual codul de fiecare dată când se modifică API-urile sau dependențele, echipele de dezvoltare pot pur și simplu să actualizeze specificația și să regenereze implementarea.

Codeplain prevede că, pe măsură ce IA devine din ce în ce mai capabilă să genereze software, specificațiile, intenția arhitecturală și cadrele de evaluare vor deveni principalele active ale ingineriei software, în timp ce codul în sine va fi generat dinamic și regenerat continuu. ●

Dusan Omercevic (CEO Codeplain) și Predrag Radenkovic (CTO Codeplain)

De la inovație la impact: **resursa** care lipsește ecosistemului tech

Nominalizarea Atelierul de Idei la PIN Awards, în categoria „Prize for the Impact in Community”, a fost pentru noi, înainte de toate, un moment de reflecție. Ne-a bucurat recunoașterea, dar mai ales ne-a oferit ocazia să privim mai atent spre întrebarea care stă la baza acestui număr al PIN Magazine: care sunt resursele-cheie ale ecosistemului tech din regiunea noastră?

Marina Sofian

Communication Lead,
Atelierul de Idei – Întreprindere
Socială certificată B Corp

Când vorbim despre dezvoltarea unui ecosistem tech, ne gândim de obicei la

resurse vizibile: talent, finanțare, infrastructură digitală sau competențe teh-

nice. Toate sunt esențiale. Totuși, din perspectiva noastră, există resurse care sunt mai puțin vizibile, dar totuși decisive pentru inovație: capacitatea de a valida tehnologia în raport cu viața reală a oamenilor și abilitatea de a conecta inițiativele locale la ecosisteme internaționale relevante.

Atelierul de Idei, ca întreprindere socială certificată B Corp, a fost construit pe convingerea că progresul tehnologic și impactul social trebuie să evolueze împreună. Pentru noi, inovația nu înseamnă doar dezvoltarea unor soluții performante din punct de vedere tehnic, ci a unor soluții relevante, etice și utile pentru societate.

Din această viziune s-a născut **Good Tech: un ecosistem de inovare colaborativă** în care tehnologii emergente sunt testate, validate și rafinate în contexte reale, alături de utilizatori reali. În acest cadru, tehnologia nu este construită doar pentru oameni, ci împreună cu ei.

În ultimii ani, am observat că una dintre cele mai mari provocări ale inovării nu este neapărat dezvoltarea tehnologiei, ci reducerea distanței dintre ceea ce este posibil din punct de vedere tehnic și ceea ce produce valoare reală în viața de zi cu zi.

Această abordare ne-a permis să ducem expertiza dezvoltată local într-un context internațional, prin afilierea Good Tech la ENOLL (European Network of Living Labs) & DEEP Ecosystems, rețele europene care accelerează colaborarea

între actori relevanți din inovare, tehnologie și impact. Pentru noi, această conectare înseamnă mai mult decât vizibilitate europeană: înseamnă acces la perspective, practici și parteneriate care pot susține dezvoltarea responsabilă a inovației și în regiunea noastră.

Un exemplu concret este **Refleksa**, una dintre inovațiile validate în cadrul Good Tech. Refleksa este o oglindă inteligentă bazată pe inteligență artificială, concepută pentru a sprijini persoanele vârstnice care locuiesc singure.

În cadrul conferinței Digital Innovation Zone, unde Refleksa a beneficiat de expunere directă în fața participanților, a fost testată în interacțiune cu utilizatori

reali. În paralel, inovația a fost folosită și ca studiu de caz în workshopurile facilitate de echipa Atelierul de Idei.

Acest format ne-a permis să depășim logica unei simple prezentări de produs. Am creat un spațiu de dialog și explorare în care participanții au interacționat direct cu tehnologia, au adresat întrebări, au semnalat limitări și au oferit feedback valoros în timp real. Din aceste interacțiuni au rezultat perspective noi, idei concrete de îmbunătățire și discuții esențiale despre etică, încredere și adopție.

În munca noastră de zi cu zi, vedem constant că tehnologiile bazate pe inteligență artificială, oricât de avansate ar fi,

nu devin valoroase automat. Ele trebuie înțelese, testate și ajustate în raport cu contextul uman în care vor funcționa. Inovația nu se oprește în momentul lansării unui produs; de multe ori, acolo începe cu adevărat procesul de învățare.

De aceea, credem că viitorul ecosistemului tech regional nu depinde doar de câtă tehnologie putem produce, ci și de capacitatea noastră de a construi inovație responsabilă, care poate fi ușor adoptată și profund conectată la oameni.

La Atelierul de Idei, acesta este sensul proiectului Good Tech: tehnologie care nu impresionează doar prin complexitate, ci creează valoare reală pentru societate. ●

Every commercial deal now requires a **second opinion** from AI

Victor was halfway through his coffee when the call came. „We didn't get it”. He didn't ask which deal; there was only one. The €2.4 million one. Seven weeks of workshops, reviews, and procurement calls had produced a proposal he was proud of. Sales had signed off, Engineering had signed off, Delivery too. Everyone agreed it was an elegant technical solution to a complex request from a difficult client.

Emanuel Martoncă
Founder & Pricing Engineer,
Soft Fight

The post-mortem lasted forty-three minutes. Sales thought the customer chose the cheaper vendor. Engineering thought the customer had underestimated the complexity. Delivery said the scope had expanded until the commercial model no longer matched the plan. Nobody raised their voice or blamed anyone, and Victor was left with three explanations and no answer.

Three days later he called Adrian, an old colleague who now ran delivery in another European office. „I need a second opinion. Your opinion.” By Monday, Adrian had read all of it: proposals, contract drafts, every email in between, but had nothing. „I think you lost a good deal, but I just can't tell you why.” That bothered Victor more than losing had. Two people, forty years of delivery experience between them, and neither could explain the loss.

That weekend Victor came across an article arguing that every lost deal leaves evidence. The claim sounded absurd enough to be worth testing. He would just have to upload one deal: no meetings, no interviews, no explanations, no hindsight. This AI platform would reconstruct the deal from the documents alone. But Legal rejected the idea immediately: „We're not uploading confidential documents to an external AI.” Victor didn't have an answer to that objection, only curiosity. He decided it was worth the effort and over the next few evenings he built an anonymized copy of the deal files, erasing anything that could identify either side, then sent it for analysis. Anonymizing a deal, he found, means reading it again, properly, in all its glory. It would have been nice to have won it.

The reports came back, and Victor expected to be told why they'd lost. Instead, he was shown something worse. Sales had been talking about one project, Engineering had designed another, Delivery had planned a third, and Legal had negotiated a fourth. They were not different enough for any human to notice, but different enough for it to affect the outcome of the process. The proposal described post-handover support one way; the contract described it another. The implementation plan depended on a procurement milestone nobody owned. Nothing was incorrect, nothing was dishonest, nothing would have looked wrong reading one document at a time.

Victor checked it himself: the paragraph about support, worded one way in the proposal and another in the contract, and the procurement dependency Engineering had flagged once, that Procurement never answered. None of it was new: every sentence came from documents his own company had written. Nobody had ever assembled it into a single object.

He called Adrian again. „Did you notice the contradiction in the support section?” „... what contradiction?” „I didn't either.”

Delivery managers don't need to be careless to make mistakes. It's enough to be human. For years, proposals were written for people who filled in the gaps, who understood what wasn't fully

said because everyone at the table already knew what was meant. Nobody ever called that a mistake; it was just how the work got done. AI doesn't do that. It doesn't interpret; it compares, checks, and asks whether the proposal, the pricing, the contract and the negotiations describe the same deal. If they don't, it doesn't assume they eventually will.

That evening, Victor did more research online. He learned that buyers weren't only using AI to read proposals; they were using LLMs to decide whether a proposal is worth requesting at all. He came across Similarweb's 2026 Generative AI Brand Visibility Index, which found that over 35% of buyers start their discovery directly inside an AI tool rather than a traditional search engine. They

weren't using it just to compare capabilities, experience, or rates; they were trusting AI-generated answers to decide which vendors were worth contacting in the first place.

Every month, new AI participants join the commercial process: they don't attend discovery calls, they do not play formal roles in negotiations, and never ask for clarification. They simply read everything, exactly as written.

10/24

Commercial A2A Mismatch

~~The real project
is buried
in spreadsheets,
contract clauses,
and
email threads~~

IT & software services

**The project
exists as a
single,
structured
object**

The Project Envelope™

Victor called Adrian one more time. „I know why we lost. It's because we all reviewed the proposal, but we were all looking at different deals." There was no answer from the other side, just a painful silence. Then Victor said it plainly. „Experience isn't enough anymore. Sign-off doesn't mean we're looking at the same deal. We have to accept that every commercial deal now requires a second opinion from AI." ●

P.S. Victor and Adrian are fictional characters. Their story, their challenges, and the solution to their problem are as real as it gets. AI now makes it easier to create value and harder to get paid for it. The fix for software providers is to change how they sell and price their expertise and capabilities. The Project Envelope™ is the protocol our team uses to reconstruct commercial projects from proposals, contracts, pricing and negotiations as a single structured object.

Confederația Patronală Concordia **cere formarea urgentă a unui nou Guvern**

Acesta trebuie să aibă mandat de repornire a economiei, continuarea reformelor structurale și menținerea angajamentelor față de partenerii internaționali

Indiferent de evaluările politice ale acestui moment, Concordia transmite că o criză politică prelungită poate costa România peste 100 de miliarde de lei în cinci ani, prin efectul combinat al pierderii ratingului de țară investment grade și al blocării fondurilor europene.

România se află deja într-un moment fragil, care se vede în cursul valutar, în randamentele titlurilor de stat și în credibilitatea țării în fața investitorilor.

„Avem 15 miliarde de euro disponibile pentru România din fonduri europene, în 2026. Termenul pentru banii din PNRR este 31 august 2026. Au mai rămas doar 119 de zile. Timpul este foarte scurt și avem nevoie rapid de dialog real, responsabil, care să ducă la restabilirea unui echilibru din partea tuturor decidenților. România a pierdut un guvern, este esențial să nu își piardă și direcția. Companiile din România nu se uită la ce partid e la putere. Se uită la cursul valutar de azi, la dobânda de azi, la facturile de energie. Și astăzi, toate sunt mai rele decât acum două săptămâni sau acum două luni”, a declarat Paul Aparaschivei, directorul executiv Concordia.

Concordia solicită tuturor actorilor politici să trateze formarea noului Guvern ca pe o urgență națională, nu ca pe un concurs de orgolii sau o negociere de

poziții. România are angajamente clare față de Comisia Europeană și partenerii săi internaționali privind reducerea deficitului bugetar și implementarea reformelor din PNRR. Fiecare săptămână de incertitudine politică se traduce în lipsă de predictibilitate care înseamnă investiții amânate, proiecte blocate și locuri de muncă puse în pericol.

Cerem, de asemenea, ca discuțiile referitoare la un nou Executiv să fie centrate în jurul unui program economic coerent. Prioritățile Concordia rămân neschimbate: eliminarea impozitelor pe cifra de afaceri din 2027, pentru a debloca capital esențial pentru investițiile private, predictibilitate fiscală pe termen mediu și lung, fără noi taxe, accelerarea investițiilor în infrastructură energetică și de transport, și un dialog social real, constant și consistent cu organizațiile patronale reprezentative, pentru a aduce mai

Confederația Patronală Concordia reprezintă 20 dintre cele mai importante sectoare ale economiei românești și este un partener de dialog social, reprezentativ la nivel național. Cu o contribuție de 30% din PIB și aproape jumătate de milion de angajați în peste 4.200 de companii mari și mici, cu capital românesc și străin, Confederația Patronală Concordia este singura organizație din România membră BusinessEurope, Organizația Internațională a Angajatorilor (IOE) și Business at OECD (BIAC).

Ca partener social reprezentativ, ne concentrăm pe teme de o importanță majoră pentru dezvoltarea și prosperitatea României, printre care se numără piața muncii și dialogul social, educația, digitalizarea, protecția consumatorilor, viitorul transportului, fondurile europene, economia circulară.

multă competitivitate în economia românească.

Concordia rămâne angajată să contribuie la acest proces. Suntem deschiși și vom oferi propuneri și soluții concrete în orice consultare care servește interesul economic al României. ●

Soluțiile voastre decolează!

AIR HACK IAȘI 2026

WINNERS

17 echipe | 48 de ore de inovație la Aeroportul Iași

Defence & Security

Spectrum Hive

Proiect:

Geo Defensing

- Airspace Protection

Sistem de protecție a spațiului aerian împotriva dronelor neautorizate și reducerea riscului de bird strike.)

Infrastructure & Operations

FOGORA

Proiect:

Copilot pentru ceață

Aplicație mobilă care notifică proactiv pasagerii despre riscul de anulare/întârziere din cauza ceții.

UX / Passenger Experience

FII XR

Proiect:

Iași Airport AR Guide

Aplicație mobilă de navigare indoor cu Realitate Augmentată (AR) pentru Aeroportul Iași.

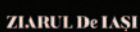

Premiul Special Orange: Spectrum Hive

PARTENERI

Media

Parteneri educaționali

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași

Universitatea de Medicină și Farmacie “Grigore T. Popa” Iași

Universitatea de Științe ale Vieții din Iași 1842

Comunități

Air Hack Iași a adus 17 echipe în 48 de ore de inovație la Aeroportul Iași

Au fost premiate cele mai bune soluții pentru aeroporturile viitorului

Timp de 48 de ore, Aeroportul Iași a devenit locul în care tehnologia, creativitatea și spiritul antreprenorial s-au întâlnit pentru a răspunde unor provocări reale din industria aviației. Air Hack Iași, hackathonul organizat de Fab Lab Iași în parteneriat cu Aeroportul Iași și Orange Romania, a reunit dezvoltatori, designeri, antreprenori, studenți și specialiști din industrie care au lucrat intens pentru a transforma idei îndrăznețe în prototipuri funcționale

dedicate aeroporturilor viitorului

Desfășurat chiar în incinta Aeroportului Iași, evenimentul a oferit participanților acces direct la provocări reale din domeniile securității aeroportuare, infrastructurii și operațiunilor, precum și al experienței pasagerilor. Cele 48 de ore de lucru continuu au demonstrat că inovația apare atunci când comunitatea tech, mediul de business și instituțiile publice colaborează pentru a genera soluții cu impact real.

Competiția s-a bucurat de un interes ridicat, reunind 17 echipe multidiscipli-

nare care au acceptat provocarea de a transforma idei inovatoare în soluții funcționale. Timp de două zile și două nopți, participanții au lucrat într-un ritm susținut, beneficiind de acces la mentori, experți și reprezentanți ai industriei, într-o atmosferă caracterizată de colaborare, creativitate și spirit competitiv.

Hackathonul s-a desfășurat pe trei direcții majore de inovare: **Defence & Security, Infrastructure & Operations și UX/Passenger Experience** – fiecare categorie premiind cele mai promițătoare proiecte dezvoltate de participanți.

Mentorii Air Hack Iași

Un rol esențial în succesul hackathonului l-au avut mentorii Air Hack Iași, profesioniști din domenii precum tehnologie, telecomunicații, securitate cibernetică, dezvoltare software, antreprenariat, design de produs și operațiuni aeroportuare. Prin sesiunile de mentorat desfășurate pe parcursul celor 48 de ore, participanții au beneficiat de feedback tehnic, validare de business și îndrumare strategică pentru dezvoltarea soluțiilor prezentate în fața juriului.

Mentorii ediției 2026

Andrei Botez (Principal Strategic & Design, Endava), **Constantin Ioan** (Cyber Security Expert, Orange Romania), **Dra-**

goș Grosu (CTO, FreeYaMind Campus), **Gabriel Manole** (Founder Nouveaux/VORBAVINE.AI), **Corneliu Bogdan** (Founder GlidePath), **Gabriel Dumitriu** (Founder Crypto Sentinel), **Ana-Maria Schipor** (Director of Engineering Standards and Innovation), **Valentin Măzăreanu** (GRC Consultant & Traier, Creativ IQ), **Alexandru Terente** (CEO, TAGonSoft), **Florin Ionuț Zaborilă** (Compartimentul de Combateră a Infrastructurii Informatice, Poliția Română), **Lucian Gherguț** (Head of Autonomous Mobility Iasi, Aumovio Iași), **Bogdan Honciuc** (Șef Departament Operațiuni Platformă și PRM), **Tudor Gabriel Ghețau** (Product Owner, Aumovio), **Ana Ciobanu** (Startup Programs Manager, Orange Romania), **Mihai Bîrsan** (Founder Fondatori din Viitor), **Dragoș Silion**

(Founder Colourful Coding), **Ciprian Lapa** (Manager).

Câștigătorii Air Hack Iași

Juriul, format din specialiști din domeniile tehnologiei, securității cibernetică, inovației și operațiunilor aeroportuare: **Ioan Constantin** (Cyber Security Expert, Orange Romania), **Răzvan Mihai** (IoT Services Expert, Orange Romania), **Cristian Pațachia** (Development & Innovation Manager, Orange Romania), **Vasile Stoicea** (Director Operațiuni Aeroportuare, Aeroportul Iași), **Genu-Valentin Cucu** (Safety Manager, Aeroportul Iași), **Mihai Țopa** (Founder & Owner, Self Trust SRL) și **Dan Zaharia** (Fondator, Fab Lab Iași), a evaluat proiectele în funcție de

gradul de inovare, fezabilitate, impact și potențial de implementare, desemnând următorii câștigători:

Defence & Security

📍 Locul I – Echipa 11: Spectrum Hive cu Geo Defensing – Aerospace Protection

Sistem de protecție a spațiului aerian al Aeroportului Iași împotriva dronelor neautorizate, cu 3 straturi de detecție: RF Sensing (SDR + Nvidia), Video-Based AI pentru clasificare drone/păsări/avioane în timp real și Acoustic Sensing cu mi-

crofon directional + Jetson embedded AI. Dashboard Command Center centralizat. Reduce și riscul de bird strike. Susținut de grant CNCS-UEFISCDI.

Infrastructure & Operations

📍 Locul I – Echipa 3: FOGORA cu aplicația mobilă Copilot pentru ceață

Aplicație mobilă care notifică pasagerii proactiv despre riscul de anulare/întârziere din cauza ceații, cu ore înainte de incident. Analizează date METAR reale de la Aeroportul Iași (2 ani istoric, actualizare la 30 min) și ghidează pasagerul pas

cu pas – cazare în apropiere, transport alternativ, compensații – fără cont necesar. Model de business dual: B2B API vândut aeroporturilor și operatorilor + afiliere cu AirHelp, Booking.com, Skyscanner. Viziune: extindere la orice aeroport regional european afectat de ceață.

UX/Passenger Experience

📍 Locul I – Echipa 10: FII XR cu aplicația mobilă Iași Airport AR Guide

Aplicație mobilă de navigare indoor cu AR (Augmented Reality) pentru Aeroportul Iași. Rezolvă o problemă specifică:

aeroportul este în reconstrucție continuă, layout-ul se schimbă săptămânal. Harta este actualizată de staff, iar pasagerii primesc rute recalculate instant. Include săgeți AR 3D pe traseu, chatbot bilingv și pathfinding Dijkstra. Tech: Unity, ARCore, AR Foundation.

Premiul Special Orange

 Spectrum Hive (Echipa 11) a primit și **Premiul Special Orange**, pentru valoarea și potențialul soluției dezvoltate în cadrul competiției. Echipa, formată din studenți la master și doctoranzi ai Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, a impresionat juriul prin abordarea inovatoare, soluția tehnică și relevanța practică a proiectului propus.

Partenerii și susținătorii Air Hack Iași

Prima ediție Air Hack Iași a fost posibilă datorită implicării unei comunități puternice de parteneri, organizații, companii și instituții care au ales să susțină inovația și dezvoltarea tehnologică în regiunea Moldovei.

Organizatorii evenimentului, **Fab Lab Iași**, adresează mulțumiri speciale **Aeroportului Iași**, gazda acestui hackathon, pentru deschiderea și sprijinul oferit în transformarea aeroportului într-un spațiu dedicat colaborării, creativității și dezvoltării de soluții pentru viitorul mobilității aeriene.

„Air Hack Iași a depășit statutul unui simplu hackathon și s-a transformat într-un exercițiu real de colaborare între industrie, educație și comunitatea de inovare. Pentru noi, ca aeroport aflat într-un proces continuu de dezvoltare și modernizare, este important să încurajăm inițiative care aduc idei noi și perspective diferite asupra pro-

vocărilor din aviație. Suntem impresionați de energia celor 17 echipe participante, de implicarea mentorilor și de calitatea soluțiilor prezentate. Acest eveniment ne confirmă că există un potențial extraordinar de inovare în regiunea noastră și că viitorul aviației se construiește prin parteneriate și deschidere către tehnologie. Felicitări tuturor participanților pentru proiectele realizate și totodată mulțumim partenerilor noștri pentru deschidere și implicare în organizarea acestui eveniment care a debutat într-un an cu totul special pentru noi – 100 de ani de aviație comercială la Iași”, a transmis **Romeo Vatră**, Director General al **Aeroportului Iași**.

Partener strategic al Air Hack Iași, **Orange Romania** a susținut inițiativa prin implicarea experților săi în programul de mentorat și prin acordarea Premiului Special Orange.

„La Orange Fab, căutăm start-upuri și echipe care reușesc să transforme tehnologia în soluții cu aplicabilitate reală și potențial de scalare. De aceea, am acordat Premiul Special Orange echipei Spectrum Hive. Soluția lor a combinat competențele tehnice și cercetarea cu o nevoie clară identificată în piață într-un domeniu complex precum aviația. Vom continua să susținem inițiative de inovare care facilitează colaborarea dintre start-upuri, universități, companii și instituții. Aceste contexte oferă participanților acces la mentorat, expertiză și validare timpurie, contribuind la dezvoltarea unui ecosistem de inovare mai puternic și mai conectat la nevoile economiei reale”, a declarat **Ana Ciobanu**, Startup Programs Manager, **Orange Romania**.

De asemenea, alături acestor parteneri, iată lista completă a celor care au contribuit la succesul Air Hack Iași:

BCR, Samdam Solutions, HCLTech, Sigmatic Labs, Optimism Works, TAROM, Aeroclubul României, AnimaWings, Wizz Air, Crewshop, Lagardère Travel

Retail, Boost4Life, Calemis, SCC, Amazon Web Services (AWS), Eventino, Filarmonica Moldova Iași, Ansamblul Artistic Profesionist „Constantin Arvinte”, La Ciambella, Vitamin Aqua, Clubul Copiilor Iași, Elite Air, Cumpăna, FL370, comunitățile People of Tech, People of Design, Zbor Hub, CommIT, partenerii media Ziarul de Iași, Radio HIT, TVR Iași, PINmagazine și WINK și partenerii educaționali Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, Universitatea de Științe ale Vieții „Ion Ionescu de la Brad” din Iași.

Mentorii, membrii juriului, voluntarii și cele 17 echipe participante au demonstrat că inovația se construiește prin colaborare, curaj și dorința de a găsi soluții la provocările reale ale industriei aviatice.

Un exemplu de colaborare între tehnologie și industrie

Air Hack Iași a demonstrat că provocările reale din industria aviației pot deveni oportunități pentru inovare atunci când comunitatea tehnologică, mediul academic, companiile și instituțiile publice lucrează împreună. Evenimentul a oferit participanților posibilitatea de a testa idei, de a colabora cu experți și de a dezvolta proiecte care pot contribui la creșterea siguranței, eficienței operaționale și experienței pasagerilor în aeroporturi.

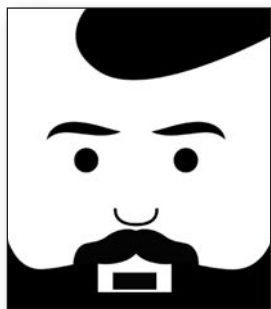
Prin numărul mare de participanți, calitatea soluțiilor prezentate și implicarea comunității locale de inovare, Air Hack Iași confirmă potențialul regiunii de a genera proiecte relevante la nivel național și internațional și consolidează poziția Iașului ca un pol important al tehnologiei și antreprenoriatului din România. Organizatorii au în plan organizarea unei noi ediții în 2027. ●

Momente, Locuri, Arhitecturi

Arhitectura, grafica și sistemele de signalistică formează, în cazul meu, un nucleu în jurul căruia s-au coagulat atât experiența practică, cât și cea academică reflectate prin numeroase proiecte, colaborări, expoziții, ateliere, conferințe și multe ore de voluntariat.

În 2016, proiectul „Momente, Locuri, Arhitecturi” a marcat începutul propriului meu studio de arhitectură, ilustrație și design grafic, **Atelier Spre**. Acest prim proiect a avut ca scop deconstruirea orașului Iași și a artefactelor sale arhitecturale pentru a le înțelege și a le reexplora ulterior ca noi entități prin intermediul ilustrației de arhitectură. Perspectivile obținute prin acest proces de decon-

Tiberiu Teodor Stanciu
Șef lucrări dr. arhitect **Atelier Spre**

strucție și reconstrucție, prezente constant în faza conceptuală și uneori vizibile în artefactele finale, au devenit în timp un *modus operandi* – un mod de gândire și de abordare a oricărei noi pro-

vocări grafice. Cadrul meu interpretativ este profund influențat de istoria personală, profesie, aspirații, interese și alte particularități individuale.

Practica Atelier Spre se fundamentează pe convingerea că ilustrația de arhitectură poate funcționa nu doar ca instrument de reprezentare, ci și ca puncte de legătură între oameni și spațiu, între întâlnirea întâmplătoare și intenția proiectării. În acest sens, demersul studioului se desfășoară de-a lungul unui spectru de abordări complementare.

La un capăt al acestui spectru se află reprezentările riguroase, fundamentate tehnic, care urmăresc redarea mediului construit cu acuratețe empirică. În această perspectivă, ilustrația devine un instrument de arhivare și documentare a țesutului arhitectural al orașului, contribuind la conservarea unor elemente efemere – precum case, ferestre sau garduri – susceptibile de a dispărea. Ancorată în realitatea construită, această abordare conferă semnificație cotidianului și permanență efemerului.

La celălalt capăt al spectrului, Atelier Spre adoptă o manieră poetică și expresivă de ilustrare, care valorifică abstracția, emoția și atmosfera. Aceste lucrări construiesc universuri vizuale imaginative și imersive, bogate în narațiuni, menite să surprindă spiritul unui loc și să invite privitorul la o experiență sensibilă a acestuia. Compozițiile elaborate îmbină elemente ludice, simboluri stratificate și experimente stilistice pentru a genera emoție, a stimula reflecția și a afirma ilustrația de arhitectură ca formă de narațiune artistică, dincolo de simpla reprezentare tehnică. Astfel, ilustrația încetează să mai fie o reprezentare pasivă și se constituie într-un act experiențial. ●

Defense X – un vis comun

Universitățile sunt catapulte de inovație în tehnologie. Cumva, România a uitat asta. Ce-i drept, nici universitățile nu au rămas neatinsse de bezna tranziției de la comunism spre o societate liberă și democratică.

Așa a apărut **Defense X** – ca un strigăt de ajutor. Ca o pădure rară de mâini ridicate la școală, unde elevi cu lecțiile bine învățate și pregătiți să ia 10 la orice materie, au văzut greșeli așternute pe tablă – greșeli cu repetiție, greșeli fără sens. Incoerență prin rutinare și oboseală sistemică.

Într-o mare de neliniște, au rămas câteva stânci pe care nu le-a luat valul. Peste ani, stâncile și-au dat mâna și s-au transformat într-un recif la adăpostul căruia să se formeze în liniște un ecosistem de oameni educați, inteligenți și mai cu seama patrioți. Patrioți reali. Nu partinici.

Nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, dacă vântul rece al războiului nu ar fi suflat neliniște, pustiu și teamă dinspre răsărit. O respirație sulfidă care ne-a trezit amintirile cu povestirile părinților și bunicilor noștri. Atrocități născute din pustiu Siberiei și revărsate peste satele din tot Estul Europei ne-au bântuit copilăria ca un vis urât pe care nu-l înțelegeam cu mintea de copil.

Gelu Vac

CTO Medical Pilot

Nicolae Iorga spunea că „istoria își bate joc de cei care nu o cunosc, repetându-se”. Principalul avantaj al unui om educat este însă memoria. Nu ai cum să excelezi în orice domeniu ai activa, decât dacă refuzi să uiți. Aduni informație în fiecare etapă a vieții, o decorezi cu semnificații, o pui în contextele potrivite și o transformi în cunoștințe pe care să le poți folosi în argumentarea deciziilor viitoare. Machine Learning nu este o invenție, ci o clonă imperfectă a comportamentului uman. Bunicii noștri nu au avut nicio dată intenția să ne sperie cu poveștile lor – ei ne educă, ne pregăteau pentru un viitor cu un risc potențial ridicat – în speranța că se lipește de noi. De unii dintre noi s-a lipit.

Conform definiției date de Ludwig von Bertalanffy, din interacțiunea părților

unui sistem, rezultă proprietăți care reprezintă mai mult decât suma lor.

Cam asta este Defense X – o rezultantă sau un efect al unei colaborări academice dintre două proprietăți – una militară și una civilă – din interiorul unui sistem numit România.

Interese greu de digerat au dus România la un nivel de entropie atât de ridicat, încât riscă să se dezintegreze fundamental. Nu mai funcționăm ca un întreg. Cu toate că ne dorim asta. La nivel național, ne dorim unitatea de limbă și neam. Complexitatea soluției este cu atât mai ridicată cu cât structura geografică este mai seducătoare. Avem o țară frumoasă, dar preservarea ei vine cu un cost pe care trebuie să învățăm să-l bugetăm. Iar dacă viața de adult ne împinge spre compromisuri, doar educația ne poate ajuta să alegem acele compromisuri care chiar dacă incomodează la nivel personal, sunt bune pentru țară.

Leșirea la mare și geografia extrem de variată au dus în timp, începând cu 1872, la crearea a câte unei Academii Militare pentru fiecare armă: naval, terestru, aviație și tehnică – care au evoluat independent, dezvoltând azi multe suprapuneri în detrimentul complementarității. În detrimentul scopului comun de apărare a unității țării. A negentropiei.

Misiunea Defense X este tocmai redefinirea complementarității și a normelor de colaborare atât la nivel academic, cât și la nivel instituțional – și nu doar între universități, ci între toți actorii structurilor de conducere și protecție a țării. Sinergia instituțională. Sinergia legislativă. Sinergia comportamentală. Promisiunea rezultantei. ●

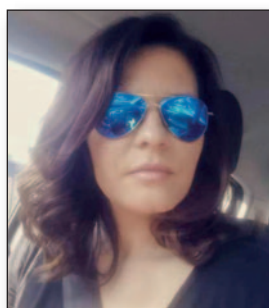
Cea mai importantă resursă a ecosistemului tech nu e tehnologia

Când ne gândim la resursele-cheie ale ecosistemului tech din regiune, primul aspect care ne vine în minte este, de obicei, tehnologia și accesul la tehnologie cât mai performantă. Alteori ne gândim la universități, companii, investiții sau infrastructură. Toate contează și au contribuit la dezvoltarea industriei IT din regiune în ultimii ani.

Însă când mă gândesc la răspunsul pe buzele tuturor acum zece ani, de cele mai multe ori discuția ajungea la oameni și la capacitățile lor.

S-a schimbat într-adevăr acest lucru?

Nu cred. Cred însă că, undeva pe parcurs, avansul tehnologic și maturizarea industriei ne-au făcut să uităm pentru o clipă care este adevăratul motor al ecosistemului tech.

Irina Dominte (Scurtu)

Co-fondator devdays –
Unstacked Engineering Conference

Sunt oamenii.

Poate că pare un răspuns simplu într-o perioadă în care aproape toate discuțiile sunt despre IA, automatizare și productivitate. Dar tocmai schimbările prin care trece industria astăzi mă fac să cred asta și mai mult.

Acum mai bine de zece ani, când am pus bazele comunității Dotnet Iași, lucrurile arătau diferit. Ecosistemul IT era într-o perioadă de creștere accelerată. Companiile angajau constant, tehnologiile erau în centrul conversației, iar una dintre provocările pe care le vedeam era accesul la expertiză internațională. Existau oameni foarte buni și cu dorință de învățare, însă existau puține contexte în care programatorii cu experiență puteau interacționa direct cu experți internaționali sau puteau învăța din experiențe reale, din proiecte mari și complexe.

Din această nevoie s-au născut multe comunități și conferințe tehnice. La fel a început și dotnetdays, o conferință care și-a propus să aducă pe scena regională expertiză internațională și care a evoluat de curând în devdays, pentru a răspunde nevoilor actuale ale industriei.

La început, accentul era pus în mare parte pe tehnologii. Și era normal. Rolurile erau mult mai clar organizate în jurul

specializărilor și al cunoștințelor avansate într-un anumit stack tehnologic. Oamenii voiau să devină mai buni într-o anumită tehnologie și căutau contexte care să-i ajute să facă asta. Între timp, industria IT a evoluat mult, iar odată cu ea au evoluat și nevoile oamenilor.

Una dintre schimbările care au contribuit la transformarea dotnetdays în devdays a fost faptul că participanții nu mai veneau doar pentru conținut .NET. Problemele pe care încercau să le rezolve depășeau granițele unei singure tehnologii.

Sistemele pe care le construim sunt mai complexe. Echipele sunt mai interconectate. Tehnologiile se influențează reciproc, iar deciziile luate într-o zonă au efecte în multe altele. Iar apariția inteligenței artificiale a accelerat și mai mult această schimbare.

Astăzi, informația este peste tot. Poți învăța aproape orice online. Poți genera cod. Poți primi explicații în câteva secunde. Accesul la informație nu mai este provocarea principală.

Provocarea este ce faci cu ea.

Cum iei decizii bune într-un sistem complex? Cum înțelegi consecințele unei alegeri tehnice dincolo de sprintul următor? Cum conectezi informații din domenii diferite pentru a construi ceva care funcționează și peste câțiva ani?

Din acest motiv, cred că resursa strategică a ecosistemului nu este accesul la tehnologie. Este capacitatea oamenilor de a înțelege sisteme, de a gândi critic și de a învăța continuu.

Comunitățile și conferințele au un rol important tocmai pentru că oferă contexte în care oamenii învață unii de la alții și își largesc perspectiva asupra problemelor pe care le rezolvă. Ele conectează oameni din companii, roluri și discipline diferite și creează punți între experiențe care altfel ar rămâne izolate.

Acesta este și motivul pentru care dotnetdays a evoluat în devdays. Tehnologiile contează în continuare. Dar lumea în care construim software nu mai funcționează izolat. Problemele reale nu

respectă granițele unui stack tehnologic și nici învățarea nu ar trebui să o facă.

Privind spre viitor, cred că succesul ecosistemului nostru va depinde mai puțin de tehnologiile pe care le adoptăm și mai mult de oamenii pe care alegem să-i dezvoltăm. Tehnologiile se schimbă. Framework-urile vin și pleacă. Instrumentele evoluează constant. Dar oamenii care pot înțelege complexitatea, care pot gândi pe termen lung și care pot transforma informația în decizii bune rămân esențiali, indiferent de schimbările din industrie.

De aceea, dacă ar fi să aleg o singură resursă-cheie a ecosistemului tech din regiune, aș alege oamenii. Iar investiția în dezvoltarea lor rămâne, probabil, cea mai importantă pe care o putem face ca industrie.

Dacă peste zece ani am privi înapoi la această perioadă, ce am considera cea mai valoroasă investiție a ecosistemului nostru: următoarea tehnologie sau următoarea generație de oameni? ●

 devdays

Sursă imagine: Arhivă dotnetdays 2024.

BCR susține creativitatea tinerilor din Iași cu finanțări de peste 52.000 de lei, prin programul Com'ON x ZBOR

Banca Comercială Română (BCR) finanțează cu peste 52.000 de lei proiecte locale pentru tineri, în cadrul Com'ON x ZBOR Iași, cea mai mare inițiativă națională de bugetare participativă pentru tineri din România, derulată în hub-urile ZBOR din toată țara.

Com'ON x ZBOR oferă tinerilor cu vârste între 14 și 24 de ani oportunitatea de a transforma ideile lor în proiecte reale, finanțate și implementate în comunitățile din care fac parte.

Prin intermediul acestui program, participanții au avut posibilitatea să obțină finanțări de până la 5.000 de lei pentru dezvoltarea și implementarea propriilor proiecte care să susțină comunitatea de tineri din România.

Prin Com'ON x ZBOR, tinerii participă direct la un proces complet de bugetare participativă: identifică nevoi reale din comunitate, construiesc soluții, mobilizează votul colegilor lor și, apoi, primesc resurse pentru a-și pune proiectele în practică.

„Tinerii au propus, comunitatea a votat și BCR X Zbor fac ca ideile lor să se transforme în proiecte și experiențe reale. Prin Com'ON x ZBOR, BCR a oferit sprijin concret tinerilor care au propus soluții pentru comunitățile lor, inițiative educaționale, culturale, sociale sau antreprenoriale care fac cu adevărat diferență. Credem că lucrurile se schimbă atunci când oamenii aleg să se implice și să facă ceva acolo unde trăiesc. Susținerea inițiativelor venite de la tineri este una dintre cele mai valoroase investiții pe care le putem face iar

prin hub-urile ZBOR, ne asumăm acest rol, să fim alături de tineri cu resurse, mentorat și încredere” – Nicoleta Deliu-Paşol, Head of Communication & CSR, BCR.

Inițiativa a atras 946 de tineri care au depus 238 de idei. Din acestea au fost selectate în final 80 de echipe din 10 hub-uri ZBOR din România: Baia Mare, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Ploiești, Timișoara, Târgu Jiu și Vaslui. În Iași, au fost alocați aproximativ 50.000 de lei pentru finanțarea a 13 dintre cele 29 de inițiative înscrise în competiție.

„Tinerii din hubul nostru vin cu idei curajoase și cu dorința reală de a le transforma în ceva concret. Momentul în care primesc sprijin face o diferență uriașă – pentru că îi ajută să treacă de la entuziasm la acțiune. Pentru un tânăr aflat la început de drum, experiența asta poate însemna primul pas către ceva cu adevărat important” – Cristin Murafa, Community Manager ZBOR Iași.

Procesul de înscriere în Com'ON x ZBOR a fost unul simplu. Tinerii au format o echipă de minimum 3 și maximum 10 persoane din același hub, și-au înscris ideea prin aplicația ZBOR până pe 19 mai 2026, iar comunitatea a votat între 2 și 15 iunie cele mai bune idei. Echipele câștigătoare primesc finanțarea și implementează ideea în hub în perioada 22 iunie-31 octombrie 2026.

Proiectele finanțate în prima ediție Com'ON x ZBOR Iași:

NUR & MORE: proiect de wellbeing care combină alergări lejere prin Iași cu workshopuri și discuții despre nutriție, sănă-

Lansat de Banca Comercială Română în 2024, ZBOR este un program național care sprijină tinerii din România să-și dezvolte încrederea și competențele de viață prin educație non-formală. ZBOR înseamnă astăzi o rețea activă de hub-uri în 11 orașe, o platformă digitală de învățare, o aplicație funcțională prin care tinerii au acces la cursuri online și la evenimentele organizate în hub-uri și o comunitate de peste 120.000 de tineri, traineri și mentori. Prin parteneriate precum cel cu Google, ZBOR aduce competențele viitorului mai aproape de tinerii din întreaga țară.

tate mentală și dezvoltare personală, desfășurate ulterior în hub. Scopul este de a oferi tinerilor un context relaxat și accesibil în care mișcarea devine un punct de pornire pentru conexiuni reale și obiceiuri mai sănătoase, într-o perioadă marcată de stres, oboseală psihică și digitalizare excesivă.

Education for Finance: curs practic de educație financiară care îi ajută pe tineri să înțeleagă cum să economisească, să își gestioneze cheltuielile și să își planifice viața după job. Participanții vor simula conducerea unor mini-companii în cadrul cursului, dezvoltând gândirea financiară responsabilă și înlocuind obiceiurile impulsive de consum cu decizii inteligente și sustenabile pe termen lung.

Summer Connect: campus de vară destinat adolescenților, care oferă un spațiu

sigur și distractiv pentru socializare, jocuri și activități interactive menite să dezvolte lucrul în echipă, comunicarea și implicarea în comunitate. Proiectul răspunde nevoii tinerilor de conexiuni reale și timp de calitate petrecut într-un mediu pozitiv, departe de rutina cotidiană.

Soft Skills Hub: program pentru dezvoltarea competențelor esențiale precum vorbitul în public, managementul timpului și leadershipul, organizat în module de 4 sesiuni fiecare, completate de proiecte practice monitorizate de specialiști și premiate la final. Seria se încheie cu un treasure hunt interactiv prin care participanții aplică toate abilitățile dobândite, transformându-le în reflexe naturale cu impact pe termen lung în viața personală și profesională.

GETAnother Skill: serie de training-uri practice și bine structurate adresate tinerilor și studenților la început de an universitar, pe teme de actualitate ca integrarea pe piața muncii, educația financiară și dezvoltarea personală. Proiectul își propune să acopere decalajul dintre educația formală și nevoile reale ale tinerilor, stimulând totodată spiritul de inițiativă și consolidând o comunitate locală activă.

Mind, Body & Food: Bootcamp de o zi – workshop intensiv de o zi care combină un antrenament full-body de tip calisthenics cu educație nutrițională. Proiectul demonstrează că fitness-ul este accesibil cu resurse minime, combătând sedentarismul și educând tinerii să se antreneze corect.

Dating & Money: activitate interactivă care explorează, fără filtre și fără discursuri teoretice, modul în care banii influențează relațiile și stima de sine a tinerilor, pornind de la situații reale precum presiunea de a „arăta bine online”. Scopul este de a crea un spațiu sigur în

care vulnerabilitatea este normalizată, iar subiecte considerate incomode, banii în relații, imaginea financiară, devin experiențe comune și deschis discutate.

Need for Cyber Iași: proiect de educație în domeniul securității cibernetice care oferă tinerilor sesiuni informative practice, în afara orelor școlare, cu scopul de a familiariza participanții cu concepte și instrumente din cybersecurity și de a forma o comunitate locală de tineri analiști pasionați de un domeniu aflat în continuă dezvoltare.

Costul Ascuns al Modei: activitate de informare teoretică și practică care conștientizează impactul cumpărăturilor impulsive de haine asupra vieții personale și asupra mediului. Obiectivul final este formarea unor consumatori mai etici și mai responsabili, capabili să înțeleagă și să reducă amprenta negativă a fast fashion-ului.

Atelier de Fotografie Digitală: workshop dublu care acoperă atât bazele fotografiei (teorie și practică, cu aparatul sau telefonul) cât și designul grafic în Canva, susținut de doi profesioniști din domeniile respective. Participanții dobândesc competențe vizuale direct aplicabile, utile atât în viața personală, cât și în prezentările academice sau profesionale.

Fundraising 101: training practic de fundraising care îi pregătește pe tineri să identifice și să abordeze eficient potențiali sponsori și parteneri, dezvoltând abilități esențiale precum comunicarea persuasivă, munca în echipă, adaptabilitatea și încrederea în sine. Proiectul pornește din experiența directă a organizatorilor în căutarea de finanțări pentru activități de voluntariat și oferă instrumente concrete pentru orice tânăr care vrea să construiască parteneriate de succes.

The Living Library of the Future: conferință interactivă cu 3 speakeri din domenii diferite – medicină, psihologie și drept – destinată elevilor de clasa a XI-a și a XII-a care se confruntă cu dificultatea alegerii unei cariere. După o prezentare succintă a fiecărui domeniu, cu avantaje și dezavantaje, evenimentul se transformă într-o bibliotecă vie în care participanții pot interacționa direct și personal cu speakerii, explorând opțiunile lor de viitor.

Social Media Explicat de Tineri pentru Tineri: training de social media în care tinerii descoperă, de la egali, mecanismele din spatele platformelor: cum funcționează algoritmii, care este formula unui video viral, cum să identifice ce tip de conținut prinde și cum să folosești eficient programele de editare disponibile. ●

Viitorul ecosistemului tech se construiește în sala de curs

Cum contribuie Orange Educational Program la formarea noii generații de ingineri

În fiecare an, mii de studenți termină facultățile tehnice din România. Au cunoștințe solide, curiozitate și dorința de a construi tehnologii care schimbă lumea. Cu toate acestea, pentru mulți dintre ei, primul contact cu provocările reale ale industriei vine abia după absolvire.

Într-un context în care tehnologia evoluează într-un ritm fără precedent, nicio organizație nu poate pregăti singură specialiștii de mâine. Universitățile oferă fundația academică, însă experiența practică, accesul la tehnologii de ultimă generație și interacțiunea cu proiecte reale sunt cele care completează formarea unui viitor inginer. Tocmai de aceea,

companiile au astăzi un rol care depășește statutul de angajator: acela de partener al educației.

În spatele fiecărei rețele performante, al fiecărei aplicații bazate pe inteligență artificială sau al fiecărei inovații din domeniul comunicațiilor există oameni. Specialiști care au avut oportunitatea să experimenteze, să cerceteze și să învețe într-un mediu apropiat de realitatea industriei încă din timpul facultății.

Pornind de la această viziune, Orange Romania dezvoltă încă din 1998 Orange Educational Program (OEP), unul dintre cele mai longevive parteneriate dintre mediul universitar și industria telecom din România. De aproape trei decenii, programul contribuie la reducerea dis-

“Astăzi, Orange Educational Program înseamnă mult mai mult decât un program de practică.

Cristian Pațachia
Development & Innovation Manager,
Orange Romania

tanței dintre mediul academic și industrie, oferind studenților acces la tehnologii, proiecte și mentori care îi ajută să

transforme cunoștințele teoretice în competențe aplicate.

„Astăzi, Orange Educational Program înseamnă mult mai mult decât un program de practică. Înseamnă cursuri susținute de experții Orange, proiecte de cercetare, laboratoare dedicate tehnologiilor 5G și viitoarelor rețele 6G, lucrări de licență și doctorat dezvoltate împreună cu specialiștii companiei, precum și oportunități de participare la conferințe academice internaționale”, explică Cristian Pațachia, Development & Innovation Manager la Orange Romania.

Anul universitar 2025-2026 demonstrează cât de importantă este această investiție în dezvoltarea talentelor.

Programul a continuat colaborările cu universități din București, Iași, Cluj-Napoca, Timișoara și Suceava, implicând studenți aflați în toate etapele formării

academice, de la licență până la doctorat și postdoctorat.

În acest an, 23 de studenți au fost selecționați pentru burse și proiecte de cercetare, dintre care 14 au beneficiat de burse Orange. În paralel, peste 80 de studenți au desfășurat stagii de practică în cadrul Orange Romania și al proiectelor asociate, inclusiv în laboratoarele 5G din București și Iași, laboratoare dezvoltate cu Universitatea Politehnica București, respectiv Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași. Alți studenți au dezvoltat proiecte de licență, masterat și doctorat dedicate comunicațiilor mobile, inteligenței artificiale și securității cibernetice, având alături mentori din cadrul companiei.

Impactul programului se vede și în cifre. De la lansarea Orange Educational Program în 1998 și până astăzi, peste 1.500

de studenți au participat la cursurile și prelegerile susținute de specialiștii Orange, peste 700 au desfășurat stagii de internship în companie, peste 220 și-au realizat lucrările de licență cu sprijinul Orange Romania, iar aproape 500 au beneficiat de burse oferite prin program.

Într-o perioadă în care inteligența artificială, 5G și viitoare rețele 6G accelerează transformarea digitală, diferența nu o vor face doar tehnologiile, ci oamenii care le proiectează, le dezvoltă și le folosesc pentru a crea valoare. Pentru un ecosistem tech competitiv, investiția în educație nu mai este doar un demers de responsabilitate socială, ci un avantaj strategic. Prin Orange Educational Program, Orange Romania demonstrează de aproape trei decenii că parteneriatul dintre universități și industrie poate contribui la formarea generațiilor care vor construi infrastructura digitală a viitorului. ●

Orange Educational Program

- ✓ **Experiență practică**
- ✓ **Cercetare aplicată**
- ✓ **Laboratoare 5G**
- ✓ **Dezvoltarea competențelor viitorului**

Per aspera ad astra

Orange Romania își extinde programul de accelerare Orange Fab cu 4 start-upuri noi

Orange Romania anunță includerea a patru noi start-upuri în Orange Fab, programul său de accelerare dedicat companiilor de tehnologie cu potențial de creștere și dezvoltare internațională. Start-upurile se alătură ecosistemului deschis de inovare al Orange Romania, beneficiind de mentorat, acces la tehnologie și oportunități de colaborare. Companiile incluse în program se află în stadii diferite de dezvoltare, de la start-upuri aflate în etapa de concept sau prototip până la organizații cu produse deja lansate și clienți activi. Odată cu această nouă cohortă, numărul start-upurilor susținute prin Orange Fab ajunge la 58.

„La Orange Fab, căutăm start-upuri care dezvoltă soluții capabile să răspundă unor provocări reale din business și pentru societate. Credem că inovația generează valoare atunci când tehnologia are un impact concret, iar rolul nostru este să facilităm această conexiune între fondatori, experți, clienți și parteneri din ecosistem. Cele patru start-upuri selectate în această ediție abordează domenii esențiale pentru transformarea digitală, precum securitatea cibernetică, infrastructurile inteligente și sănătatea. Prin acces la resursele, expertiza și rețeaua Orange, ne propunem să le sprijinim în validarea soluțiilor, dezvoltarea de proiecte pilot și accelerarea adoptării lor în piață. Sunt echipe care au

demonstrat nu doar capacitate de inovare, ci și potențialul de a transforma tehnologii emergente în soluții cu valoare reală pentru organizații și utilizatori”, a declarat Ana Ciobanu, Startup Programs Manager.

Cele patru start-upuri au fost selectate pentru capacitatea lor de a răspunde unor provocări actuale din domenii strategice precum securitatea cibernetică, conectivitate avansată, infrastructuri inteligente și servicii digitale cu impact social.

- **Alpha by Zendra** este o platformă de securitate cibernetică dezvoltată pentru automatizarea proceselor de vulnerability assessment și penetration testing. Soluția permite evaluarea continuă a infrastructurii IT sau a aplicațiilor web, prin identificarea vulnerabilităților, analiza expunerii la risc și generarea rapidă a rapoartelor de securitate și a recomandărilor de remediere. Concepută pentru a simplifica procesele de testare și monitorizare, platforma integrează într-un singur flux operațional etapele de configurare, scanare, evaluare și raportare, reducând dependența de instrumente multiple sau de resurse specializate dedicate exclusiv securității cibernetică.
- **BraveX Aero** dezvoltă drone avansate pentru supraveghere aeriană și operațiuni critice. Soluția combină drone autonome, senzori inteligenți și software de analiză pentru furnizarea de informații și imagini în timp real. Tehnologia

“Cele patru start-upuri selectate în această ediție abordează domenii esențiale pentru transformarea digitală, precum securitatea cibernetică, infrastructurile inteligente și sănătatea. Prin acces la resursele, expertiza și rețeaua Orange, ne propunem să le sprijinim în validarea soluțiilor, dezvoltarea de proiecte pilot și accelerarea adoptării lor în piață.

Ana Ciobanu
Startup Programs
Manager

poate susține activități din domenii precum securitate, monitorizarea infrastructurii, intervențiile de urgență și protecția mediului, unde accesul rapid la informații este esențial. Pentru domeniul apărării, compania construiește și drone de

Orange Fab

Program de accelerare pentru startup-uri inovatoare

tip interceptor capabile să zboare cu 500 de km/oră și drone de tip țintă pentru calibrarea sistemelor de apărare.

- **Solomonar** dezvoltă sisteme inteligente de drone conectate prin tehnologii 5G și inteligență artificială, capabile să transmită date și imagini în timp real în medii critice. Soluția este destinată unor scenarii precum intervențiile de urgență, monitorizarea infrastructurii și operațiunile de securitate. Prin integrarea conectivității avansate și a inteligenței artificiale direct în platformele aeriene, compania contribuie la dezvoltarea unei noi generații de infrastructuri digitale inteligente.
- **TeleSenior** oferă servicii moderne de teleasistență dedicate persoanelor vârstnice și combină tehnologia cu suportul uman permanent. Soluția include dispozitive inteligente pentru detectarea căderilor și transmiterea alertelor SOS, monitorizare în timp real și acces la un call center

disponibil 24/7. Platforma contribuie la creșterea siguranței și independenței seniorilor și oferă familiilor certitudinea că persoanele apropiate pot primi rapid ajutor în situații de urgență.

Start-upurile incluse în program definesc noua generație de inovație tehnologică – inteligență artificială, conectivitate 5G, automatizare, securitate digitală și tehnologii cu impact social. În plus, BraveX Aero și Solomonar aduc expertiză valoroasă în domeniul sistemelor autonome și al tehnologiilor bazate pe drone, un segment aflat într-o evoluție accelerată la nivel european. Soluțiile dezvoltate de cele două companii evidențiază potențialul tehnologiilor dual-use, cu aplicații ce pot contribui atât la eficientizarea operațiunilor civile, cât și la creșterea rezilienței infrastructurilor și a capacităților de monitorizare, în domenii cu relevanță economică și strategică.

Acestea vor beneficia de mentorat oferit de experții Orange pentru dezvoltarea produselor și consolidarea modelelor de business, sprijin pentru accesarea unor granturi de cercetare și inovare, precum și suport pentru implementarea unor proiecte pilot. Totodată, acestea au acces la infrastructura Orange 5G Lab, unde pot testa și optimiza soluții bazate pe tehnologii 5G, IoT și IA cu ajutorul unor echipamente și tehnologii de ultimă generație.

Programul de accelerare este prezent de 9 ani în România și se adresează atât start-upurilor mature, cu produse lansate și modele de business scalabile, cât și companiilor aflate într-o etapă incipientă, care au nevoie de validare, testare și sprijin pentru dezvoltarea produsului. Mai multe informații despre oportunitățile oferite de programul de accelerare și despre start-upurile ce fac parte din Orange Fab sunt disponibile pe www.orangefab.ro. ●

De la finanțare la validare: cum se schimbă regulile pentru start-upurile de tehnologie

În ecosistemele de tehnologie mature, acceleratoarele corporate nu mai sunt de mult doar programe de mentorat. Ele au devenit platforme prin care marile companii identifică tehnologii emergente, validează soluții în condiții reale și creează punți între start-upuri, cercetare și piață. În acest context, Orange Fab, acceleratorul Orange Romania, continuă să își consolideze rolul în ecosistemul local de inovare, odată cu integrarea a patru noi start-upuri și extinderea comunității sale la 58 de companii.

Noua cohortă este reprezentativă pentru direcția în care se îndreaptă inovația. Dacă în urmă cu un deceniu start-upurile dezvoltau preponderent aplicații software, generația actuală construiește soluții pentru infrastructură critică, securitate cibernetică, sisteme autonome și tehnologii cu impact social.

Cele patru start-upuri selectate reflectă această schimbare. Alpha by Zendra dezvoltă o platformă care automatizează procesele de evaluare a vulnerabilităților și de penetration testing, într-un context în care cererea pentru soluții de securitate cibernetică este în continuă creștere. BraveX Aero dezvoltă drone autonome desti-

nate supravegherii aeriene și operațiunilor critice, cu aplicații în infrastructură, energie, intervenții de urgență și protecția mediului. Solomonar construiește sisteme inteligente de drone conectate prin 5G și inteligență artificială, capabile să transmită date și imagini în timp real pentru scenarii precum monitorizarea infrastructurii sau managementul situațiilor de urgență. La rândul său, TeleSenior propune o soluție de teleasistență pentru persoanele vârstnice, combinând dispozitive inteligente, monitorizare permanentă și suport uman disponibil 24/7. Sunt domenii în care diferența nu mai este făcută doar de o idee bună, ci de capacitatea de a testa și valida rapid produse complexe.

Privite împreună, aceste companii spun o poveste despre transformarea ecosistemului românesc de inovare. Ele nu urmăresc doar digitalizarea unor procese existente, ci dezvoltă tehnologii care răspund unor provocări economice și sociale complexe.

Pentru start-upurile care activează în aceste domenii, accesul la capital este doar una dintre resursele necesare. La fel de importante sunt infrastructura tehnologică, expertiza de business și posibilitatea de a dezvolta proiecte pilot împreună cu organizații care pot deveni ulterior clienți sau parteneri. Tocmai aici intervine rolul Orange Fab.

Start-upurile beneficiază de mentorat oferit de experții Orange pentru dezvoltarea produselor și consolidarea modelelor de business, sprijin pentru accesarea granturilor de cercetare și inovare și suport pentru implementarea proiectelor pilot. În plus, au acces la infrastructura Orange 5G Lab, unde își pot testa și optimiza soluțiile bazate pe 5G, IoT și IA folosind echipamente și tehnologii de ultimă generație.

Acest tip de colaborare reflectă o tendință observată la nivel internațional. În cazul României, această abordare contribuie la conectarea fondatorilor locali cu parteneri internaționali.

Pe măsură ce tehnologiile noi schimbă modul în care funcționează economia, competitivitatea unui ecosistem nu mai depinde exclusiv de numărul start-upurilor pe care le generează. Contează tot mai mult capacitatea de a le oferi acces la resursele care transformă un prototip într-un produs validat și, ulterior, într-o companie capabilă să concureze pe piețele internaționale.

În acest context, extinderea Orange Fab cu o nouă generație de start-upuri este mai mult decât o creștere numerică. Este un indicator al maturizării ecosistemului local și al orientării acestuia către tehnologii cu valoare adăugată ridicată, dezvoltate prin colaborare între antreprenori, companii și comunitatea de inovare. ●

Tiberiu Teodor-Stanciu

| Tramvai Maturatoare

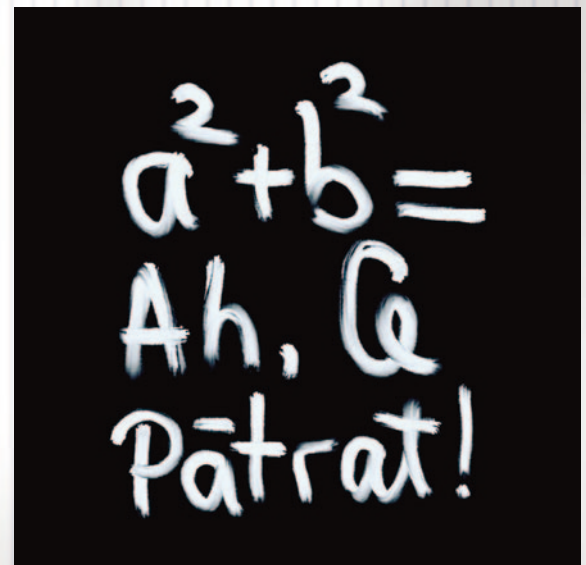
| Casă de pe strada Cuza Voda nr.43

Vlad Enculescu

| Expoziție cu lucrări

| A pătrat, și b pătrat.x

Tinerii, susținuți de BCR pe scena FOMO

12 echipe în finala ZBOR x FOMO, unde o platformă turistică din Craiova a câștigat competiția

BCR susține noua generație de antreprenori și creează contexte în care tinerii din ziua de azi își pot transforma ideile în proiecte și businessuri. La FOMO – Festival of Modern Owners, susținut de George, o inovație BCR, 12 echipe din huburile ZBOR din toată țară au urcat pe scena finalei Pitching Day ZBOR x FOMO, o competiție pentru cei care au curajul să își susțină ideile în public.

Finala competiției a adus împreună tineri din Craiova, Baia Mare, Ploiești, București, Brașov, Cluj, Constanța, Iași, Târgu Jiu, Timișoara și Vaslui, care și-au prezentat ideile de business în fața unui juriu format din antreprenori, profesioniști și reprezentanți ai ecosistemului de business. Proiectele câștigătoare au fost premiate cu 1.000, 500 și 300 de euro.

O generație care are idei, dar caută contexte reale pentru a le exprima

Mai mult decât o competiție, Pitching Day ZBOR x FOMO a fost despre o generație care are idei, dar care are nevoie de contexte reale pentru a-și găsi vocea.

Potrivit studiului național realizat de BCR în 2025 alături de Cult Market Research despre tinerii din România, 61% dintre tineri spun că au încredere în ei înșiși, însă aproape la fel de mulți, 57%, recunosc că se blochează atunci când trebuie să vorbească în public sau să își susțină ideile în fața altora. Datele arată un paradox al noii generații: încrederea există la nivel interior, însă expunerea, teama de judecată și presiunea socială rămân provocări reale. Într-o lume în care online-ul vine adesea cu comparație și validare superficială, tinerii caută tot mai mult spații reale în care să fie

ascultați, acceptați și încurajați să vorbească despre ideile lor. Prin ZBOR, ecosistemul creat de BCR cu și pentru tineri, aceste nevoi sunt adresate direct, construind una dintre cele mai mari infrastructuri dedicate noii generații din România: 12 huburi cu acces gratuit, unde educația financiară, antreprenariatul, dezvoltarea personală, tehnologia și creativitatea se întâlnesc în experiențe de comunitate gândite împreună cu tinerii. Pitching Day ZBOR x FOMO este unul dintre exemplele concrete prin care ZBOR transformă încrederea dintr-un concept într-o experiență reală: o scenă pe care tinerii pot să își prezinte ideile, să primească feedback, să învețe să vorbească în fața oamenilor și să descopere că vocea lor contează.

„Tinerii din ziua de azi au idei, energie și dorința de a construi, dar uneori au nevoie de ceva foarte simplu și foarte important: un context real în care să simtă că vocea lor contează. Prin ZBOR, încercăm să construim exact aceste spații în care tinerii să poată vorbi liber despre ceea ce își imaginează pentru viitor, să testeze idei, să primească feedback și să capete încredere în propriul potențial. Pitching Day a fost despre începutul în antreprenariat, dar și despre curajul de a ieși în față și de a spune: uite ideea mea!”, a declarat Nicoleta Deliu-Paşol, Director de Comunicare și CSR, BCR

„La ZBOR, vedem în fiecare zi cât de multe idei bune au tinerii și cât de mult contează să existe contexte reale în care să aibă cu-

rajul să le spună cu voce tare. În hub-urile din toată țara descoperim constant tineri ambițioși, creativi și extrem de implicați, ale căror idei răspund unor nevoi reale și au potențialul de a schimba România în bine. Pitching Day x FOMO a fost despre încredere, expunere și despre acel moment în care un tânăr își dă seama că ideea lui merită ascultată. Pentru mulți dintre participanți, scena aceasta a fost primul pas real către a construi ceva al lor”, a ținut să sublinieze Tudor Ogner, coordonator program ZBOR România.

De la idei curajoase la proiecte cu potențial real de business

Premiul I, în valoare de 1.000 euro, a fost câștigat de **Laurențiu Andrei Ilinca** și **Andreas Dirment**, din Craiova, pentru **Experium**, o platformă online dedicată experiențelor turistice și de agrement din România.

„Pentru noi, experiența asta a însemnat mai mult decât un pitch. Construim Experium cu convingerea că experiențele au puterea de a conecta oamenii mai profund decât orice produs. Iar faptul că această viziune a rezonat cu antreprenori și mentori ne-a confirmat că suntem pe drumul potrivit”, au spus **Laurențiu Andrei Ilinca** și **Andreas Dirment**.

Premiul al II-lea, în valoare de 500 euro, a revenit echipei formate din **Szabo Ilinca-Teodora** și **Dinea Andrei-Alexandru**, din Baia Mare, pentru **Tabla9**, o tablă culisantă inteligentă pentru școli, care modernizează experiența de învățare și optimizează integrarea tehnologiei în sălile de clasă.

„Cred că cel mai important lucru pentru un tânăr este să simtă că ideile lui sunt luate în serios. Pentru noi, Pitching Day a fost despre emoții, feedback real și sentimentul că facem parte dintr-o comunitate

care chiar susține inițiativa și creativitatea”, au evidențiat **Szabo Ilinca-Teodora** și **Dinea Andrei-Alexandru**.

Premiul al III-lea, acordat ex aequo și în valoare de 300 euro, a mers către două proiecte: **Planck**, creat de **Miturca Sebastian-Valentin** din Ploiești, o platformă educațională pentru liceeni care combină trasee de învățare structurate, IA și sute de exerciții interactive pentru discipline precum Fizică, Matematică și Informatică și **JobRun**, dezvoltat de **Stan Maria** și **Costin Ostafe** din București, o platformă de recrutare gamificată care transformă procesul tradițional de angajare într-o experiență bazată pe provocări practice și abilități reale.

„Cred că generația noastră are nevoie de mai multe contexte în care să poată încerca, greși și vorbi despre ideile ei fără frica de a fi judecată. Competiția asta ne-a arătat că antreprenoriatul poate începe și cu o conversație sinceră și cu oameni care aleg

să creadă în tine” au declarat **Stan Maria** și **Costin Ostafe**.

„Când ai curajul să vorbești despre ceea ce crezi, începi deja să schimbi ceva – în tine, dar și în jurul tău. Pentru mine, a fost începutul unei povești în care aleg să cred mai mult, să risc mai mult și să nu renunț la ideile care mă reprezintă”, a mărturisit **Miturca Sebastian-Valentin**.

În finala competiției au mai participat tineri din Brașov (**Bogdan Denise**), Cluj (**Slavu Vlad**, **Bogdan Cioba**), Constanța (**Tănase Andrei-Valentin**, **Corcodel Valentina-Gabriela**), Iași (**Sfîrnăciuc Denis**), Târgu Jiu (**Tănasie Ștefania**), Timișoara (**Șelaru Denisa-Andreea**), Vaslui (**Denis Chirișescu**) și București (**Hoinaru Damian**).

Prin inițiative precum ZBOR și Pitching Day x FOMO, BCR continuă să investească în construirea unei generații care nu doar visează la viitor, ci are și curajul să îl prezinte în fața lumii. ●

BraveX Aero și Romaero pun bazele unei capabilități industriale românești pentru sisteme aeriene fără pilot destinate pieței europene

BraveX Aero și Romaero semnează în cadrul Black Sea Defense & Aerospace (BSDA) 2026 un Memorandum de Înțelegere privind explorarea unei colaborări industriale și tehnologice în domeniul sistemelor aeriene fără pilot și al structurilor aerospațiale din materiale compozite.

Parteneriatul deschide perspectiva dezvoltării în România a unor capabilități industriale moderne și integrate pentru producția și scalarea de sisteme aeriene fără pilot destinate pieței europene de apărare și securitate. Infrastructura se dezvoltă, astfel, într-un moment în care Europa accelerează investițiile în tehnologii de apărare, reziliență industrială și extinderea capacităților locale de producție pentru platforme autonome și sisteme aerospațiale.

Colaborarea urmărește definirea unui cadru de cooperare pentru producția și industrializarea unor componente și structuri destinate aeronavelor fără pilot dezvoltate de BraveX Aero, precum și identificarea unor oportunități comune de dezvoltare și producție în industria aerospațială și de apărare.

„Potențialul local există și este mult prea mare pentru a fi ignorat. Firme startup

precum BraveX.Aero trebuie să crească inteligent, să identifice resursele acolo unde există și să le fructifice. Un asemenea parteneriat conduce natural la creșterea și maturizarea industriei românești într-un spațiu competitiv aglomerat, susținut de oportunități reale precum programul SAFE", a declarat Răzvan Costea-Bărluțiu, CEO BraveX Aero.

Prin această inițiativă, cele două companii își propun să combine agilitatea tehnologică și capacitatea de inovare specifice unei companii emergente din domeniul sistemelor autonome cu experiența industrială și infrastructura de producție aerospațială a unuia dintre actorii tradiționali ai industriei românești de profil.

Colaborarea valorifică complementaritatea dintre expertiza BraveX Aero în proiectarea, dezvoltarea și operarea de aeronave fără pilot cu aripă fixă și capacitățile industriale ale Romaero, companie cu experiență în producția și mentenanța structurilor și sistemelor aerospațiale pentru programe civile și militare.

„Romaero își propune să susțină dezvoltarea industriei aerospațiale românești prin colaborări cu companii inovatoare și prin valorificarea experienței și infrastructurii industriale existente. Considerăm că parteneriatele dintre companiile consacrate și noile generații de dezvoltatori de tehnologie reprezintă un pas important pentru consolidarea capacităților naționale”, a subliniat Speranța Munteanu, administratorul special al Romaero.

În cadrul discuțiilor dintre cele două companii sunt analizate oportunități privind:

- producția de structuri și airframe-uri pentru platformele UAV dezvoltate de BraveX Aero;
- dezvoltarea unor capacități industriale scalabile pentru producția de sisteme aeriene fără pilot în România;
- proiecte comune în domeniul aerospațial și al apărării;
- oportunități de transfer tehnologic și industrializare pentru piețele europene și internaționale.

„Vedem în acest parteneriat oportunitatea de a accelera dezvoltarea unei capacități industriale moderne în jurul sistemelor aeriene fără pilot și de a contribui la integrarea unor tehnologii românești în lanțurile europene de valoare din domeniul aerospațial, atât civil cât și de apărare”, a explicat Rareș Răcoțean, CTO BraveX Aero.

Într-un context european în care statele membre urmăresc reducerea depen-

dențelor externe și dezvoltarea unor lanțuri regionale de producție pentru tehnologii critice de apărare, colaborarea dintre BraveX Aero și Romaero urmărește consolidarea unei baze industriale locale capabile să răspundă cererii în creștere pentru sisteme autonome și platforme aerospațiale dual-use.

Memorandumul a fost semnat în cadrul Black Sea Defense & Aerospace (BSDA), cel mai important eveniment regional dedicat industriei de apărare, aerospațiale și securitate, reunind companii internaționale, producători de tehnologie, factori de decizie instituționali și actori strategici din ecosistemul european și euro-atlantic de apărare.

BraveX accelerează tranziția către un jucător european de apărare

Parteneriatul reflectă și evoluția accelerată a BraveX Aero din ultimul an. O nouă rundă de finanțare de tip seed este în targetul BraveX până la finalul anului 2026. În paralel, BraveX Aero obține o nouă comandă din partea unui actor important al industriei europene de apărare pentru prima dronă cu jet produsă în România, capabilă să atingă vi-

teze de până la 500 km/h, confirmând interesul pieței pentru tehnologiile dezvoltate în România și consolidând poziționarea companiei în ecosistemul european de apărare și securitate.

În această săptămână, compania românească a semnat și un acord de colaborare cu o companie franceză din industria echipamentelor militare de antrenament, prin care platformele UAV dezvoltate de BraveX Aero sunt integrate în soluții avansate de instruire, simulare și evaluare pentru aplicații de apărare.

BraveX Aero evoluează astfel de la un dezvoltator local de tehnologie către un actor industrial european emergent în domeniul sistemelor aeriene autonome, cu focus pe scalare, interoperabilitate și integrare în lanțurile de valoare din industria de apărare.

Portofoliul de clienți al BraveX vizează în principal administrații publice și operatori instituționali din Europa și structuri din sectorul de apărare al țărilor NATO, companii private din domeniul securității, cu accent pe aplicații civile și defensive. Piețele internaționale vizate includ, pe lângă Europa, și regiuni precum Africa, Canada și America de Sud. ●

Aeroportul Iași – De la primul zbor, la inovația tech ce reinventează aviația

Există momente în istoria unei comunități care definesc traiectoria sa de dezvoltare. Pentru Iași și întreaga regiune a Moldovei, un astfel de moment s-a scris pe data de 24 iunie 1926. Atunci, prin inaugurarea liniei aeriene București – Galați – Iași – Chișinău, se operau primele zboruri comerciale din zonă. Această bornă istorică deschidea un nou capitol în dezvoltarea regională și puneau bazele conectivității aeriene moderne din România.

La un secol distanță, pe 24 iunie 2026, Aeroportul Iași a sărbătorit Centenarul aviației comerciale.

„Această zi reprezintă un moment de referință nu doar pentru aviația ieșeană, ci și pentru istoria aviației comerciale din România. Practic, este ziua care a marcat începutul conectivității aeriene în regiunea noastră și a deschis un nou capitol al mobilității, al dezvoltării și al apropierii dintre oameni și comunități. La un secol distanță, ceea ce a început cu o singură rută vizionară s-a transformat într-un aeroport regional modern ce deservește anual peste două milioane de pasageri și asigură conexiuni către 26 de destinații prin intermediul a șapte companii aeriene. Aceste rezultate confirmă rolul strategic al Aeroportului Iași în dezvoltarea economică și socială a întregii regiuni. Și nu ne oprim aici – vom continua să investim în extinderea și modernizarea infrastructurii, dorim să dezvoltăm inclusiv o zonă cargo,

Romeo Vatră, directorul general al Aeroportului Iași

să diversificăm rețeaua de rute aeriene, de asemenea lucrăm la creșterea calității serviciilor și facem pași concreți pentru a dezvolta un aeroport modern și sustenabil”, susține **Romeo Vatră**, directorul general al Aeroportului Iași

Un an aniversar plin de energie și momente speciale

În anul Centenarului, Aeroportul Iași a devenit o veritabilă platformă de evenimente tematice, menite să aducă împreună publicul larg, specialiștii din industrie, pasionații de zbor, tehnologie dar și de sport. Seria manifestărilor a debutat în luna mai cu un spectaculos eveniment aviatic – Take Off Iași, organizat împreună cu Aeroclubul României, un concept creat special pentru a conecta comunitatea locală cu spiritul acestei sărbători. În iunie, Iașul a devenit capitala aviației, găzduind Conferința Anuală și Adunarea Generală a Asociației Aeroporturilor din România, o reuniune

la nivel înalt unde liderii industriei au dezbătut subiecte esențiale despre dezvoltarea aeroporturilor regionale, consolidarea parteneriatelor cu companiile aeriene, securitatea cibernetică și protecția infrastructurilor critice, despre rolul aeroporturilor la dezvoltarea economică regională și transformarea digitală a sectorului aeroportuar. Iar, de curând, a fost lansată prima ediție Iași Airport Community Games, ce reunește întreaga comunitate profesională a aeroportului, o inițiativă sportivă inedită organizată, de asemenea, sub egida împlinirii unui Centenar de aviație comercială la Iași.

Air Hack Iași: Noua generație aduce inovația tech în sectorul aviației

Dar cea mai inovatoare inițiativă lansată în acest an special a reprezentat-o **Air**

Hack Iași, primul hackathon aeroportuar din regiunea Moldovei. Evenimentul, organizat în parteneriat cu **Fab Lab Iași** și **Orange România**, a adunat în noul terminal al **Aeroportului Iași** zeci de dezvoltatori, designeri, studenți și specialiști tech, transformând T4 într-un veritabil laborator de inovare tehnologică. Timp de două zile, participanții au primit acces direct la provocări reale, curente și complexe din industria aviatică, transformându-și ideile în prototipuri funcționale destinate aeroporturilor viitorului.

„Air Hack Iași a demonstrat că este mai mult decât un simplu hackathon; a fost un spațiu real în care industria, educația și comunitatea tech din Iași și nu numai s-au conectat perfect. Pentru un aeroport ca al nostru, aflat în plină expansiune și modernizare, este esențial să susținem proiecte care aduc aer proaspăt, idei îndrăznețe și un mod complet nou de a privi provocările din aviație. Ne propunem să gestionăm mult mai eficient problemele create de ceață, să detectăm instant orice obstacol de pe pistă și să folosim tehnologia de geofencing pentru a proteja zonele sensibile de dronele neautorizate. Dar dincolo de infrastructură, prioritatea noastră sunt

oamenii. Vrem să îmbunătățim experiența pasagerilor în aeroport. De aceea, dezvoltăm instrumente digitale gândite special pentru a face tranzitul persoanelor cu dizabilități mult mai simplu, mai accesibil și mai prietenos. La Air Hack Iași am văzut prezentări bine argumentate, idei curajoase și proiecte care au demonstrat că noua generație are potențialul de a contribui la transformarea și modernizarea infrastructurii aeroportuare” adaugă Romeo Vatră.

Fie că vorbim de spectacole aviatice sau competiții comunitare, aceste eveni-

mente lansate sub egida celor 100 de ani de aviație comercială la Iași se doresc a deveni o tradiție anuală la Iași. Celebrarea va culmina, anul viitor, cu cel mai mare eveniment de aviație dedicat aeroporturilor regionale din Europa. De curând, Aeroportul Iași a avut onoarea de a prelua rolul de gazdă a ACI Regional Airports Conference & Exhibition 2027, unde sunt așteptați peste 200 de specialiști din străinătate și care e mai mult decât un eveniment, e o poartă prin care regiunea noastră va trece către o recunoaștere internațională fără precedent. ●

AEROPORTUL IAȘI

100

SĂRBĂTORIM 100 ANI
DE AVIAȚIE COMERCIALĂ
LA IAȘI

20 de ani de inginerie și inovație: AUMOVIO Iași

AUMOVIO Iași aniversează 20 de ani de activitate, marcând două decenii în care ingineria, inovația și competențele tehnice dezvoltate local au contribuit constant la evoluția industriei automotive. Înființată inițial ca parte a grupului Continental, din septembrie 2025 locația din Iași își continuă parcursul sub brandul AUMOVIO, companie independentă, orientată către soluții avansate pentru mobilitate, siguranță și arhitecturi electronice moderne.

Cu aproximativ 2.600 de angajați în Iași, dintr-un total de circa 12.000 la nivel național, AUMOVIO Iași este unul dintre cele mai mari și complexe centre de inginerie din rețeaua globală AUMOVIO.

Expertiză tehnologică dezvoltată la Iași, pentru proiecte globale

De-a lungul celor 20 de ani, echipele din Iași au evoluat de la structuri locale de

Daniel Groza, directorul general al AUMOVIO Iași

inginerie la un ecosistem tehnic matur, care acoperă astăzi arii strategice precum Safety and Motion (SAM), Architecture and Network Solutions (ANS) și Autonomous and Commercial Mobility (ACM).

Inginerii din Iași lucrează la proiecte tehnice complexe, cu aplicabilitate globală, dezvoltând soluții software și sisteme

electronice pentru siguranță, mobilitate autonomă și comercială, arhitecturi automotive și rețele de comunicație de ultimă generație. Activitatea locală include dezvoltare, integrare, testare și validare, realizate în colaborare strânsă cu echipe internaționale și parteneri din industria automotive.

„La Iași, vorbim despre proiecte reale, complexe, care ajung pe vehicule din întreaga lume. Avem competențe solide și echipe mature care construiesc în fiecare zi soluții tehnologice relevante pentru viitorul mobilității. Următorii ani înseamnă consolidare, inovație și un rol și mai activ al Iașului în proiectele strategice AUMOVIO”, a declarat **Daniel Groza**, director general AUMOVIO Iași.

Prin această expertiză, AUMOVIO Iași s-a consolidat ca un centru de competență recunoscut, capabil să livreze soluții critice pentru viitorul mobilității, într-un context tehnologic aflat în continuă transformare.

O comunitate tehnică construită în jurul oamenilor și educației

Dezvoltarea competențelor tehnice a fost susținută constant de parteneriatele cu mediul academic. AUMOVIO Iași colaborează cu universități de top din regiune, într-un oraș universitar cu peste 60.000 de studenți, dintre care aproximativ 15.000 în domenii tehnice. Compania este implicată în programe de master, cursuri aplicate, laboratoare universitare, burse și proiecte educaționale, contribuind activ la formarea viitoarelor generații de ingineri.

„Investiția în oameni a fost întotdeauna fundamentul dezvoltării noastre la Iași. Am construit, în timp, un ecosistem în care tinerii au acces la educație aplicată, iar colegii noștri își pot dezvolta competențele într-un mediu stabil și orientat spre viitor. AUMOVIO este un partener de încredere pentru comunitatea locală”, a subliniat Cristina Leca Ștefania, manager HR AUMOVIO Iași.

20 de ani marcați prin inițiative care rămân

Aniversarea celor 20 de ani este marcată în 2026 prin două direcții complementare: o serie de evenimente aniversare dedicate colegilor, care celebrează parcursul și comunitatea AUMOVIO Iași, precum și programul „20 de inițiative care rămân”, axat exclusiv pe acțiuni de responsabilitate socială

(CSR). Aceste inițiative reflectă angajamentul companiei față de educație, sustenabilitate și implicare comunitară,

subliniind dorința AUMOVIO de a genera un impact pozitiv dincolo de zona tehnologică. ●

18.000 de miliarde de dolari din potențialul IA rămân nevalorificate de către companii

Patru tipuri de blocaje organizaționale reduc, pe nesimțite, impactul investițiilor în inteligența artificială

Genpact (NYSE: G) și HFS Research au publicat studiul global „The \$18 Trillion Opportunity: How Four Enterprise Debts Will Make or Break Your AI Future”, realizat pe baza opiniilor a peste 2.000 de executivi din 16 industrii și 14 funcțiuni. Analiza arată că organizațiile din Global 2000 ar putea recupera o valoare semnificativă, însă patru tipuri de blocaje interconectate le împiedică să valorifice pe deplin investițiile în IA.

Reducerea acestor blocaje poate accelera creșterea veniturilor cu aproximativ 8% anual și poate genera economii de până la 16% din costuri. Cu toate acestea, 85% dintre liderii chestionați spun că aceste bariere le limitează în mod direct rezultatele din IA, iar peste jumătate nu au încă un plan finanțat pentru a le aborda. Având în vedere că aproape 13% din cheltuielile funcționale sunt deja direcționate către IA, decalajul dintre ambiții și fundația operațională nu a fost niciodată mai costisitor.

„Rezolvarea acestor blocaje reprezintă una dintre cele mai mari oportunități neexplo-rate de creștere a performanței în business. Nu poți construi inovație pe fundații fragile. Înțelegerea acestor vulnerabilități și modul în care pot fi corectate necesită o abordare bazată pe inteligență de proces”, a declarat **Balkrishan „BK” Kalra**, Preșe-

dinte și CEO Genpact. *„De aceea, convingerea noastră de bază este că nu poate exista inteligență artificială fără inteligență de proces. Companiile care își asumă această direcție nu vor obține doar un avantaj marginal, ci își vor crește semnificativ cota de piață.”*

Patru tipuri de blocaje. O singură oportunitate.

Studiul definește blocajul organizațional ca impactul acumulat asupra performanței unei companii, generat de tehnologie învechită, calitate slabă a datelor, procese ineficiente și competențe insuficient pregătite. Atunci când nu sunt abordate simultan, aceste patru tipuri de blocaje se amplifică reciproc – fiecare îl accentuează pe celălalt – generând o limită structurală a performanței. În era inteligenței artificiale, această limită devine o constrângere reală.

Blocaje de date reprezintă decalajul dintre datele de care dispun organizațiile și cele necesare pentru utilizarea eficientă a IA. În prezent, doar 33% din datele organizațiilor sunt pregătite pentru IA, iar 42% dintre inițiativele de IA și analytics eșuează din cauza problemelor de calitate a datelor.

Blocaje de procese reflectă modul în care activitatea se desfășoară în realitate – manual, fără guvernanta și dificil de schimbat. Aproximativ 40% din timpul

„
Înțelegerea acestor vulnerabilități și modul în care pot fi corectate necesită o abordare bazată pe inteligență de proces.

Balkrishan „BK” Kalra
Președinte și CEO
Genpact

angajaților se pierde săptămânal din cauza proceselor ineficiente sau manuale. Implementat în fluxuri necontrolate, IA nu eșuează în mod vizibil, ci execută mai rapid pași greșiți.

Blocaje tehnologice reprezintă povara infrastructurii pe care o suportă orice inițiativă modernă înainte de a începe. Sistemele enterprise au, în medie, 10 ani, iar aproximativ 42% din timpul dezvoltatorilor este alocat întreținerii acestora, în locul dezvoltării de noi capacități.

Blocaje de competențe este diferența dintre nivelul actual al forței de muncă și cerințele modelului de operare om-agent specific IA. Doar 32% din angajați sunt pregătiți pentru IA, iar acest blocaj amplifică toate celelalte tipuri de vulne-

“Inteligența artificială scoate la suprafață toate slăbiciunile cu care organizațiile au învățat să trăiască timp de decenii.

Phil Fersht
Fondator și CEO
HFS Research

rabilități și încetinesc în mod invizibil orice inițiativă de transformare.

Oportunitatea de 18.000 de miliarde de dolari

HFS și Genpact au calculat valoarea totală a oportunității aplicând impactul declarat de respondenți – în termeni de creștere a veniturilor și reducere a costurilor – la nivelul veniturilor cumulate ale companiilor Global 2000. Blocajul de procese și cel de date reprezintă fiecare aproape 7.700 de miliarde de dolari din această oportunitate. Cele mai mari beneficii pot fi obținute în industrii precum producția și sănătatea, în timp ce sectorul serviciilor financiare concentrează cea mai mare parte a problemelor legate de date.

„Inteligența artificială scoate la suprafață toate slăbiciunile cu care organizațiile au învățat să trăiască timp de decenii. Proce-sele deficitare, datele fragmentate, tehnologia învechită și lipsa de competențe nu mai sunt simple dificultăți operaționale – ele devin bariere directe în calea creșterii, productivității și competitivității. Oportunitatea de 18.000 de miliarde de dolari aparține organizațiilor care aleg să confrunte aceste probleme frontal, nu să le mascheze prin investiții suplimentare în

The \$18 trillion opportunity

How four enterprise debts will make or break your AI future

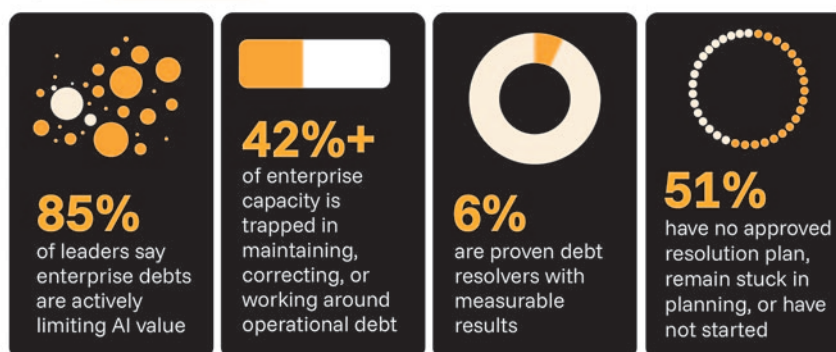
Genpact and HFS Research surveyed over 2000 enterprise executives spanning 16 industries and 14 functions, and found that four interconnected enterprise debts (data, process, technology and talent) are preventing organizations from unlocking AI value.

The big picture

90% of large enterprises already feel the impact, with enterprise debts constraining performance and limiting the value of AI investments

Nearly **\$18 trillion** in enterprise value could be unlocked across the Global 2000 by resolving debt across data, process, technology and talent

By the numbers

The bottom line

Enterprise debt is not just a technology problem, it's a business performance issue that limits growth, raises cost, and undermines AI value. Most enterprises know they are unprepared, yet few are taking action.

For full findings, and to learn from the 6% of resolvers, go to [genpact.com](https://www.genpact.com)

tehnologie”, a declarat **Phil Fersht**, fondator și CEO HFS Research.

Doar 6% reușesc să avanseze

În ciuda dimensiunii oportunității, peste 50% dintre organizații nu au inițiative finanțate pentru a aborda aceste probleme. Doar 6% dintre respondenți – identificați ca organizații care gestionează eficient aceste blocaje – au implementat programe la scară și pot demonstra rezultate concrete. Diferența dintre acest grup și restul nu este de diagnostic, ci de execuție. Raportul deta-

liază ce fac diferit aceste organizații și oferă direcții clare pentru cei pregătiți să urmeze acest model.

Diferența de diagnostic între acest grup și restul este mică. Diferența de execuție este însă enormă. Raportul complet explică în detaliu ce fac diferit cele 6% și trasează direcția pentru companiile care sunt pregătite să le urmeze.

Pentru mai multe informații și pentru a descărca raportul complet, accesați <https://www.genpact.com/insight/how-four-enterprise-debts-will-make-or-break-your-ai-future>

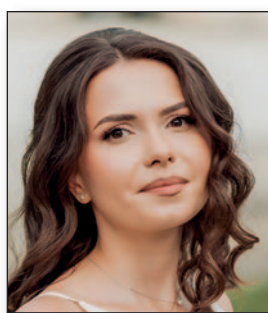

Sursa: EuroHPC Joint Undertaking – The Bulgarian Robotics & AI Nexus (BRAIN++)

Digital Innovation Zone lansează AI Helpdesk

E unicul punct de contact din regiunea Nord-Est
pentru dezvoltarea și adopția soluțiilor IA

Tema acestei ediții PIN Magazine – „Resursele-cheie ale ecosistemului tech din regiune” își găsește reprezentarea perfectă în evoluția rețelei de hub-uri europene de inovare digitală.

Adelina Elena Marinescu

Senior Innovation Manager
Digital Innovation Zone

europene dedicate IA, multe organizații au nevoie de mai mult decât informații.

Au nevoie de un partener care să le ajute să navigheze prin acest ecosistem complex și să identifice cele mai potrivite resurse pentru dezvoltarea propriilor proiecte.

Mai mult decât un serviciu de consultanță sau un punct de informare. DIZ AI Helpdesk este poarta de acces către ecosistemul european de inteligență artificială.

Rolul său este de a conecta organizațiile cu resursele necesare pentru a accelera

În acest sens, Digital Innovation Zone (DIZ), primul hub-ul european oficial (eDIH) din Regiunea Nord-Est, lansează AI Helpdesk, punctul unic de contact dedicat organizațiilor din regiunea Nord-Est care vor să înțeleagă, să adopte și să dezvolte soluții bazate pe inteligență artificială.

Într-un context dinamic, în care apar noi tehnologii, noi reglementări și inițiative

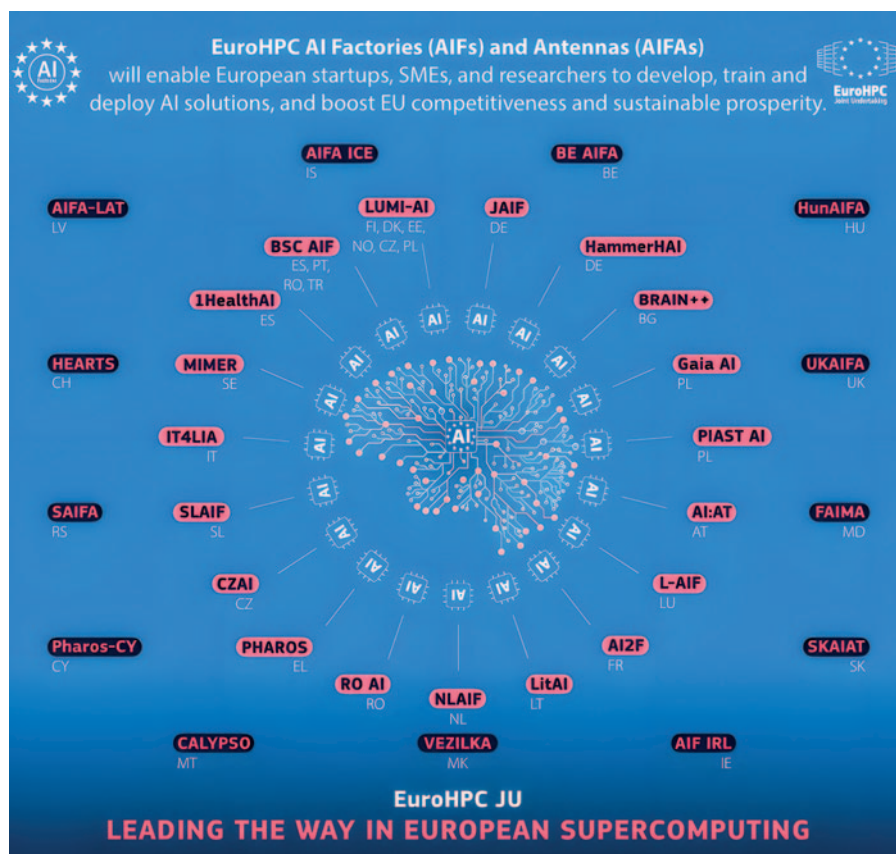
adopția și dezvoltarea soluțiilor IA. Beneficiarii au acces la servicii dedicate, precum evaluarea nivelului de pregătire pentru adopția IA, suport și expertiză pentru realizarea de Proof-of-Concept, testarea și validarea soluțiilor IA, evaluarea conformității cu EU AI Act, programe de formare și dezvoltare a competențelor, dar și sprijin pentru identificarea oportunităților de finanțare europene și naționale.

Facilitarea accesului la infrastructura europeană dedicată inteligenței artificiale

Un element unic la nivelul regiunii Nord-Est este conectarea organizațiilor cu ecosistemul european de inovare în domeniul inteligenței artificiale. DIZ AI Helpdesk facilitează accesul organizațiilor la infrastructuri și inițiative europene precum:

- **EuroHPC**, rețeaua europeană de supercomputere pentru dezvoltarea și antrenarea modelelor IA;
- **AI Factories**, noile centre europene care oferă acces la resurse avansate de calcul și expertiză pentru dezvoltarea modelelor IA;
- **Testing and Experimentation Facilities (TEFs)**, infrastructuri unde soluțiile IA pot fi testate și validate în condiții reale înainte de lansarea pe piață;
- **AI-on-Demand Platform**, platforma europeană care pune la dispoziție resurse tehnice reutilizabile pentru dezvoltatori.

În spatele acestor oportunități se află una dintre cele mai importante investiții europene în inteligența artificială. Prin **EuroHPC Joint Undertaking**, Europa dezvoltă un ecosistem care reunește **19 AI Factories** și **13 AI Factory**

Sursa: EuroHPC Joint Undertaking – Infographic

Antennas, 14 supercomputere, 10 calculatoare cuantice și un buget de 8,2 miliarde de euro. (Sursa: EuroHPC Joint Undertaking)

Prin **DIZ AI Helpdesk**, organizațiile nu mai trebuie să navigheze singure prin multitudinea de programe, platforme și infrastructuri europene. Digital Innovation Zone acționează ca o interfață între nevoile organizațiilor și ecosistemul european de inovare, facilitând accesul la experți, infrastructuri digitale, servicii de testare, oportunități de colaborare și programe de finanțare.

Astfel, indiferent dacă o organizație explorează oportunitățile oferite de inteligența artificială sau dezvoltă deja produse bazate pe IA, aceasta beneficiază de un parcurs structurat și de acces la resursele necesare pentru a accelera inovarea.

Prin lansarea **DIZ AI Helpdesk**, Digital Innovation Zone contribuie la dezvoltarea unui ecosistem regional competitiv, conectat la **cele mai importante inițiative europene din domeniul inteligenței artificiale**. Obiectivul este ca organizațiile din regiunea Nord-Est să poată valorifica investițiile strategice ale Uniunii Europene în IA și să transforme aceste oportunități în proiecte concrete, produse inovatoare și avantaje competitive.

Începe călătoria organizației tale în IA cu suport de la DIZ. Indiferent dacă explorezi primele oportunități sau dezvolti deja soluții bazate pe inteligență artificială, echipa DIZ AI Helpdesk te poate ghida către expertiza, infrastructura și oportunitățile europene potrivite. Contactează-ne și descoperă care este următorul pas pentru organizația ta: adelina.marinescu@digital-innovation.zone ●

ABSL Awards Gala 2026

Centrele de excelență și competențele avansate pot transforma România într-un lider regional al industriei serviciilor pentru afaceri

Asociația Business Service Leaders în România (ABSL) este principala organizație care reprezintă industria serviciilor pentru afaceri din România. ABSL reunește companii active în Shared Services Centers, Business Process Outsourcing, Information Technology Outsourcing și Research & Development, alături de parteneri care contribuie la dezvoltarea ecosistemului local. România este una dintre principalele destinații europene pentru servicii IT și externalizarea proceselor de business, găzduind operațiuni dezvoltate de unele dintre cele mai mari companii din lume.

Pe o piață în care competiția bazată exclusiv pe costuri nu mai reprezintă un factor de diferențiere, companiile industriei serviciilor pentru afaceri își optimizează continuu modelele operaționale și structura forței de muncă, orientând resursele către activități cu valoare adăugată ridicată și competențe relevante pentru viitor.

Aceasta este una dintre concluziile evidențiate în cadrul ABSL Awards Gala 2026, eveniment care a avut loc pe 9 iunie și care a reunit liderii uneia dintre cele mai importante industrii ale economiei românești.

Cu aproximativ 280.000 de angajați și o contribuție care plasează sectorul pe locul cinci între industriile care contribuie la PIB-ul României, business services reprezintă unul dintre cele mai dinamice motoare de dezvoltare economică ale țării.

Potrivit liderilor din industrie, anul 2026 este marcat de o combinație de oportunități și provocări majore, generate de evoluția tehnologiilor digitale, transformarea pieței muncii și competiția globală pentru investiții.

Una dintre cele mai importante provocări pentru industria de business services este menținerea competitivității României într-un context regional și internațional tot mai provocator.

Dacă în trecut costurile reprezentau unul dintre principalele argumente pentru atragerea investițiilor, astăzi companiile caută piețe capabile să ofere competențe avansate, expertiză, stabilitate și capacitatea de a susține operațiuni complexe.

Tot mai multe organizații globale caută parteneri care pot furniza expertiză, flexibilitate și capacitatea de a gestiona procese complexe la nivel internațional. În acest context, România beneficiază de avantaje competitive importante: profesioniști bine pregătiți, competențe tehnice și lingvistice solide și un ecosistem matur al serviciilor pentru afaceri.

O altă temă importantă discutată în cadrul ABSL Awards Gala 2026 a fost necesitatea consolidării brandului de țară și promovării României ca destinație atractivă pentru investiții și cariere în servicii pentru afaceri. În acest con-

text, ABSL își propune să continue promovarea contribuției industriei la economia națională și să susțină inițiative dedicate atragerii de investiții, dezvoltării competențelor și consolidării imaginii României pe piețele internaționale.

ABSL Awards Gala 2026 a celebrat performanța, inovația și proiectele care contribuie la transformarea industriei serviciilor pentru afaceri într-unul dintre cele mai competitive și moderne sectoare economice din România.

ABSL Awards Gala 2026 este organizată de ABSL România, cu sprijinul British American Shared Service Europe și Engie GBS Romania (parteneri principali) precum și al Corporate Office Solutions (COS), Deloitte Romania, IO Partners, PwC Romania, Regina Maria, Steelcase Inc, Zamfirescu Racoți Vasile & Partners (ZRVP), parteneri strategici ai ABSL Romania. ●

“Pe o piață tot mai competitivă, diferențierea va fi dată de competențele avansate și de capacitatea organizațiilor de a dezvolta centre de excelență care coordonează procese și funcții cu impact regional și global. România are toate atuurile pentru a-și consolida această poziție.

Adrian Baron
Președinte ABSL

Granturi de 5.000 de euro pentru inovație în educația universitară

Webinar informativ – 17 iunie 2026

ANIS, Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii, lansează cea de-a noua ediție a programului Bursele ANIS, un demers dedicat susținerii cadrelor didactice tinere care transformă educația prin tehnologie și metode inovatoare de predare. Ediția din acest an aduce două noutăți importante: introducerea categoriei AI for All, dedicată integrării inteligenței artificiale în programele de studiu din afara domeniului IT, și digitalizarea completă a procesului de aplicare și evaluare prin intermediul unei platforme online dedicate.

Programul se adresează titularilor de curs, asistenților universitari și doctoranzilor care integrează tehnologii de vârf și abordări pedagogice moderne în cadrul cursurilor și laboratoarelor universitare. Fiecare proiect selectat va fi recompensat cu un grant în valoare de 5.000 de euro.

Calendarul Bursele ANIS 2026

- Lansarea oficială a programului: 1 iunie 2026
- Webinar informativ pentru aplicanți: 17 iunie 2026

Sesiunea online oferă viitorilor participanți ocazia de a interacționa direct cu foști bursieri, membri ai comitetului de evaluare și reprezentanți ANIS. Vor fi abordate toate aspectele relevante privind înscrierea și criteriile de selecție. Formularul de înscriere este disponibil online.

- **Perioada de aplicare:** 1-23 septembrie 2026
- **Gala de premiere și anunțarea câștigătorilor:** 12 noiembrie 2026 la Universitatea Politehnica Timișoara

Noutățile ediției 2026

Ediția din acest an marchează extinderea programului prin lansarea categoriei AI for All, destinată cadrelor didactice care utilizează sau integrează concepte și instrumente bazate pe inteligență artificială în facultăți și programe de studiu non-IT. Inițiativa reflectă impactul tot mai mare al IA asupra tuturor domeniilor de activitate și necesitatea dezvoltării competențelor digitale interdisciplinare.

Totodată, ANIS introduce o platformă digitală dedicată programului Bursele ANIS, prin intermediul căreia participanții își vor putea crea conturi, încărca documentația necesară și urmări procesul de aplicare. Platforma va fi utilizată și de membrii juriului pentru evaluarea și punctarea proiectelor, contribuind la eficientizarea procesului de selecție și la o

Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii (ANIS) este asociația reprezentativă a industriei de IT din România. ANIS are peste 150 de companii membre, este un promotor al digitalizării și reprezintă interesele industriei de IT de 25 de ani, fiind un partener de dialog credibil care poate contribui la crearea de politici publice care să faciliteze valorificarea tehnologiei pentru dezvoltarea socio-economică.

experiență mai simplă și transparentă pentru toți participanții.

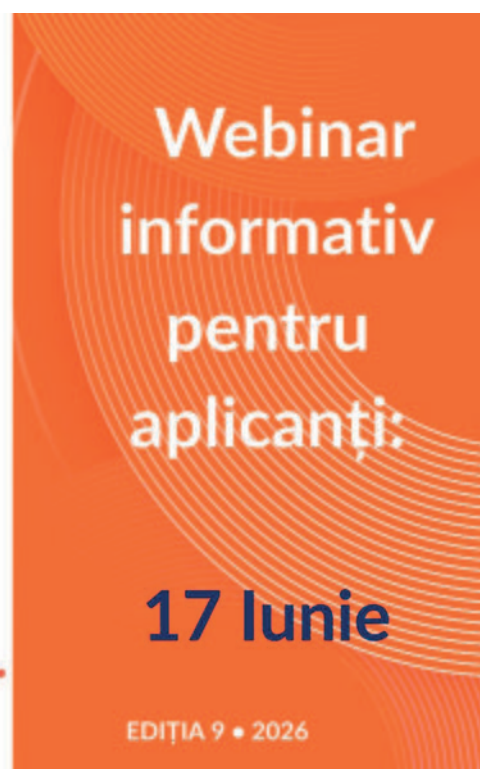
„Într-o perioadă în care inteligența artificială redefineste industrii, profesii și modele de business, colaborarea dintre universități și companii devine mai importantă ca oricând. Prin programul Bursele ANIS, ne dorim să susținem cadrele didactice care aduc inovația în sala de curs, conectează educația la realitățile pieței și contribuie la formarea competențelor de care economia digitală are nevoie. În acest context, lansarea categoriei AI for All reflectă convingerea noastră că alfabetizarea și utilizarea inteligenței artificiale trebuie să devină accesibile studenților din cât mai multe domenii, nu doar celor din facultățile tehnice. De asemenea, continuăm procesul de digitalizare a programului prin introducerea unei platforme dedicate care simplifică atât proce-

BURSELE ANIS 2026

Susținem dezvoltarea industriei românești de software și servicii

Parteneri

sul de aplicare, cât și evaluarea proiectelor de către juriu. Totodată, credem că investiția în excelența academică este esențială pentru păstrarea și dezvoltarea talentelor în România, oferindu-le tinerilor oportunități de învățare relevante și perspective profesionale competitive. Prin susținerea profesorilor care inspiră și inovează, contribuim la construirea unui ecosistem în care educația, tehnologia și mediul de afaceri lucrează împreună pentru viitor", a declarat **Corina Vasile**, director executiv ANIS.

Domenii eligibile pentru proiecte

Candidații pot propune proiecte în următoarele arii (cu posibilitatea actualizării categoriilor până în august 2026):

- Big Data
- Cybersecurity
- Inteligență Artificială / Machine Learning
- Internet of Things
- Cloud Computing

- Tech for All – cursuri care utilizează tehnologia în facultăți non-IT
- Quantum Computing
- Healthtech
- AI for All – cursuri care utilizează tehnologia în facultăți non-IT

Criterii de eligibilitate

Participanții trebuie:

- Să aibă cel mult 40 de ani
- Să fie titulari de curs, asistenți universitari sau doctoranzi
- Să integreze tehnologii noi și metode inovatoare în cursurile sau laboratoarele din anul universitar 2025–2026
- Să propună cursuri/laboratoare noi sau actualizate semnificativ ($\geq 50\%$ în 2025 sau $\geq 60\%$ în ultimii 2 ani)

Proiectele selectate în prima fază de evaluare vor trece printr-o etapă de interviu cu comitetul de evaluare, înainte de gala finală din noiembrie.

Impactul programului

De-a lungul celor opt ediții anterioare, 107 de proiecte din 51 de facultăți (21 de centre universitare) au fost susținute prin granturi în valoare totală de 535.000 de euro. Programul a devenit o platformă strategică de colaborare între mediul academic și industria tech.

Granturile sunt susținute în fiecare an de companiile membre ANIS. Ediția din 2026 este realizată cu sprijinul sponsorilor: Adobe Romania, Bitdefender, Booking Holdings Romania, Cognizant Technology Solutions Romania, DB Global Technology Center, Endava Romania, Orange Services, Siemens România, Societe Generale Global Solution Centre, SoftServe România.

Partener Institutional al Programului Bursele ANIS 2026: Universitatea Politehnica Timișoara

Regulamentul programului și criteriile de evaluare pot fi consultate pe site-ul ANIS. ●

Concentrix România: **carriere** pregătite la Iași pentru o economie în transformare

Într-o economie în care tehnologia schimbă rapid procesele de business, rolurile și competențele cerute oamenilor, Iașul își consolidează poziția de centru pentru servicii specializate și operațiuni cu valoare adăugată. Pentru Concentrix România, orașul a devenit un hub strategic, în care investițiile în tehnologie, expertiză și oameni se transformă în oportunități profesionale cu impact local și internațional.

La nivel global, **Concentrix** este un lider Fortune 500 în soluții de tehnologie și

transformare a experienței clienților, partener pentru unele dintre cele mai importante branduri din lume. Compania lucrează la intersecția dintre tehnologie, date, operațiuni și expertiză umană, ajutând organizațiile să transforme provocări complexe de business în experiențe mai bune pentru clienți și rezultate sustenabile.

În România, Concentrix reunește peste 2.500 de angajați în șapte locații și livrează servicii în 31 de limbi, printr-o comunitate multiculturală formată din aproximativ 50 de naționalități. Echipele locale susțin operațiuni pentru peste 60 de clienți din sectoare precum servicii financiare, tehnologie, retail, media și telecomu-

nicații, travel, healthcare și mobilitate.

Recunoaștere externă pentru performanță și dezvoltarea oamenilor

Performanța Concentrix România este confirmată și de recunoașterea industriei. În 2026, compania a fost desemnată **Best Employer** la Customer Care Conference & Expo și a primit premiile **Employer of the Year** și **Most Transformed Workplace** la Business Services Forum & Awards. Distincția **Leader in Talent Growth and Education**, acordată de ABSL, completează aceste recunoașteri și evidențiază investiția companiei în

dezvoltarea competențelor și pregătirea oamenilor pentru viitor.

Iașul, de la centru operațional la hub de expertiză

De-a lungul ultimilor ani, operațiunile din Iași au crescut constant, atât în volum, cât și în complexitate. Un moment-cheie în această evoluție a fost dezvoltarea capabilităților de Financial Crime & Compliance.

Începând cu lansarea operațiunilor KYC în România, în 2017, Concentrix a construit treptat expertiză în servicii reglementate și cu grad înalt de specializare, acoperind activități precum Anti-Money Laundering, Know Your Customer și Know Your Business, fraud prevention, sanctions screening, PEP screening, card fraud, card disputes, remediation și redactarea rapoartelor privind activități suspecte.

Această evoluție s-a materializat prin dezvoltarea, la Iași, a singurului **Centru de Excelență în Financial Crime & Compliance** din regiunea EMEA din cadrul companiei.

În 2025, Concentrix a consolidat acest rol printr-o investiție strategică de peste 500.000 de euro, extinzând spațiul din Iași cu încă două etaje pentru a susține creșterea operațiunilor complexe și pentru a crea un mediu de lucru pregătit pentru viitor. Centrul deservește peste 18 clienți globali și reunește aproximativ 800 de profesioniști, susținuți de o structură matură de leadership operațional, specialiști AML certificați internațional, experți financiari și o echipă de recrutare familiarizată cu cerințele rolurilor de nișă.

„Iașul are un rol esențial în strategia noastră pentru România. Aici am găsit nu doar

Diana Delca, Country Managing Director, Concentrix România

competențe lingvistice și academice solide, ci și adaptabilitatea necesară pentru a construi operațiuni complexe, într-un domeniu în care tehnologia, reglementarea și expertiza umană trebuie să funcționeze împreună. Investiția noastră în Iași este, în primul rând, o investiție în oameni și în capacitatea lor de a dezvolta competențe relevante pentru economia viitorului”, a ținut să sublinieze **Diana Delca**, Country Managing Director, **Concentrix România**

Expertiza poate fi construită, nu doar recrutată

Unul dintre aspectele care diferențiază modelul dezvoltat la Iași este modul în care compania își formează specialiștii. Peste 70% dintre profesioniștii din divizia Financial Crime & Compliance provin fie din alte domenii, fie din etape timpurii ale carierei și au fost pregătiți intern prin bootcamp-uri, programe de certificare și învățare aplicată.

Această abordare răspunde unei provocări cu care se confruntă întreaga industrie: rolurile complexe și de nișă nu pot fi susținute exclusiv prin recrutarea unor

specialiști deja formați. Companiile trebuie să construiască propriile ecosisteme de dezvoltare și să ofere oamenilor posibilitatea de a dobândi competențe noi pe parcursul carierei.

„Ceea ce am construit la Iași demonstrează că potențialul oamenilor poate fi transformat în expertiză reală atunci când există un cadru solid de învățare și susținere. Mulți dintre colegii noștri nu au venit din zona financiar-bancară, dar, prin pregătire, mentorat și experiență aplicată, au ajuns să lucreze în unele dintre cele mai complexe arii de Financial Crime & Compliance. Pentru noi, succesul centrului se măsoară atât prin rezultatele oferite clienților, cât și prin carierele pe care reușim să le construim aici”, a precizat **Mariuca Ionescu**, Site Lead Concentrix Iași

Carriere într-o economie augmentată de IA

Transformarea tehnologică schimbă conținutul multor roluri, însă nu elimină importanța intervenției umane. În activitățile complexe și reglementate, tehnologia poate identifica tipare, procesa volume mari de date și semnaliza posibile riscuri. Oamenii sunt însă cei care interpretează contextul, gestionează cazurile

Mariuca Ionescu, Site Lead Concentrix Iași

ambigue, aplică gândirea critică și își asumă decizii cu impact.

Din această perspectivă, Concentrix își construiește promisiunea de angajator în jurul conceptului de **future-ready careers**: cariere susținute prin învățare continuă, adaptabilitate și colaborarea dintre oameni și tehnologie.

Unul dintre programele dezvoltate în această direcție este Next Wave Academy, un cadru de pregătire pentru competențe precum alfabetizarea IA, gândirea critică, adaptabilitatea și utilizarea responsabilă a noilor tehnologii.

Pentru angajați, miza nu este doar înțelegerea unor instrumente noi. Este vorba despre capacitatea de a-și păstra relevanța profesională într-o economie în care rolurile se schimbă rapid, iar învățarea nu mai reprezintă o etapă punctuală, ci o componentă permanentă a carierei.

Game-changers, nu doar angajați

În Concentrix, angajații sunt numiți game-changers. Alegerea exprimă mai mult decât apartenența la companie:

descrie o cultură construită în jurul inițiativei, autonomiei, adaptabilității și capacității fiecărui om de a contribui la schimbare.

Într-o industrie aflată într-o evoluție accelerată, progresul nu este generat doar de tehnologie sau de procese, ci și de oamenii care le înțeleg, le îmbunătățesc și le dau sens. De aceea, cultura organizației pune accent pe colaborare, învățare continuă și curajul de a privi diferit provocările de business.

Această cultură este susținută prin mecanisme concrete de recunoaștere și apartenență. Peste 2.300 de mesaje de apreciere au fost înregistrate prin platforma internă de recunoaștere Bravo, iar 80,5% dintre participanții la sondajul anual de engagement au declarat că se simt confortabil să fie ei înșiși la locul de muncă.

Cum rămâne Concentrix aproape de game-changers

În organizațiile mari, menținerea unei conexiuni autentice între leadership și echipe este o provocare de design organizațional, nu doar de comunicare. Con-

centrix utilizează întâlniri trimestriale de tip Town Hall, sesiuni de coaching, sondajul anual de engagement „Your Voice” și alte mecanisme prin care feedbackul oamenilor poate genera schimbări concrete.

Această apropiere este susținută și prin investiții în wellbeing și dezvoltare profesională. Ecosistemul de wellbeing al companiei, abordează șase dimensiuni esențiale: wellbeing mental, fizic, social, intelectual, ocupațional și etc. – iar angajații au acces la servicii EAP disponibile 24/7, la rețeaua Mental Wellness Partners, la aplicații digitale dedicate sănătății și echilibrului personal, precum și la numeroase programe de leadership și dezvoltare.

În același timp, 90,2% dintre respondenții sondajului de engagement asociază starea de bine și satisfacția profesională cu claritatea rolului și a contribuției lor în organizație.

Dincolo de birou: implicare în comunitatea ieșeană

Relația Concentrix cu Iașul depășește granițele spațiului de lucru. De peste cinci ani, compania susține **Fundația**

Serviciilor Sociale Bethany, contribuind la inițiative dedicate copiilor și familiilor vulnerabile din comunitatea locală.

Unul dintre proiectele susținute constant este **Be a Different Kind of Santa**, prin care echipe din toată țara se implică pentru a transforma perioada sărbătorilor într-un moment de sprijin real pentru beneficiarii fundației. De-a lungul timpului, colaborarea s-a extins și prin alte acțiuni caritabile și educaționale, reflectând un parteneriat construit pe continuitate, implicarea angajaților și impact concret.

Acestui parteneriat de durată i se adaugă colaborarea recentă cu Institutul Francez din Iași, prin care Concentrix susține dialogul intercultural și apropierea dintre angajați, mediul educațional și comunitate.

Într-un oraș definit de educație, tehnologie și diversitate culturală, aceste inițiative arată că dezvoltarea unei prezențe locale solide înseamnă nu doar crearea de oportunități profesionale, ci și contribuția constantă la comunitatea din care compania face parte.

Mai mult decât un angajator, un catalizator al transformării

La Concentrix România, dezvoltarea oamenilor este susținută de capacități de business în continuă evoluție, centre de excelență cu impact regional și investiții constante în învățare, wellbeing și apartenență. Astfel, compania creează oportunități relevante pentru profesioniști aflați în etape diferite ale carierei: pentru cei care își doresc o experiență internațională fără să părăsească România, pentru oamenii aflați la început de drum, pentru specialiștii care vor să se reprofileze către domenii de viitor și pentru liderii care cred că performanța sustenabilă se construiește prin oameni, cultură și capacitatea de a evolua.

Povestea Concentrix în România, și mai ales în Iași, arată că transformarea sustenabilă apare atunci când businessul, tehnologia și oamenii evoluează împreună. În fața schimbărilor generate de IA, compania investește în competențe care îi ajută pe oameni să înțeleagă tehnologia, să lucreze alături de ea și să contribuie la rezolvarea unor provocări tot mai complexe.

Aceasta este, în esență, cultura game-changers: capacitatea de a nu doar urma schimbarea, ci de a contribui activ la definirea ei. ●

ICONIC Cluster și Danke Consulting oferă companiilor din Nord-Est formare digitală gratuită pentru angajați

Asociația ICONIC Cluster din Iași – Interactive Cluster of New Media Industry City of Iași –, care reunește peste 30 de organizații membre din mediul academic și privat ieșean, alături de partenerul său Danke Consulting, invită companiile din domeniul tehnologiei informației, consultanței și sectoarele

conexe să beneficieze de oportunitatea de a-și forma angajații gratuit, în cadrul proiectului F-DANKE – Formare pentru digitalizarea angajaților fără know-how în era digitală.

Prin acest proiect, asociația organizează cursuri gratuite de formare profesională pentru angajații din re-

giunea Nord-Est, cu un accent direct pe dezvoltarea competențelor digitale. Inițiativa răspunde unei nevoi tot mai evidente în economia regională: decalajul dintre ritmul în care companiile adoptă tehnologii noi și nivelul real de pregătire al angajaților care urmează să le opereze. Într-o piață a muncii în care competența digitală a devenit un prag de acces, nu un avantaj, formarea structurată a personalu-

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

CURSURI GRATUITE

Iconic Cluster invită angajații din regiunea Nord-Est să participe la **cursuri gratuite de formare profesională** și de dezvoltare a competențelor digitale!

- ✓ Până la 500 lei subvenție pentru participare
- ✓ Certificat de absolvire recunoscut
- ✓ Materiale practice aplicabile în jobul tău
- ✓ Nu este nevoie de experiență în programare anterioară

Grăbește-te! Locurile sunt limitate.
Înscriere: digitalizare@iconic.ro

lui devine o condiție a competitivității.

O ofertă de formare aliniată la tehnologiile esențiale

Cursurile propuse acoperă o gamă largă de domenii și tehnologii emergente, relevante pentru angajații care doresc să răspundă provocărilor actuale și viitoare ale pieței muncii. Printre domeniile abordate se numără:

- Securitate Cibernetică (SC)
- Bazele Securității Ciberetice (BSC)
- Machine Learning (IA-ML) – Învățare Automată
- Cloud Technologies (CT)
- Gestionarea și Partajarea Documentelor în Cloud (GP)
- Automatizarea Proceselor Robotice (RPA)
- Blockchain (BLO)
- Consultant în Informatică (CII) – Onboarding
- Introducere în utilizarea platformelor de comunicare online (IUPC)

Fiecare curs însumează 100 de ore de formare – 30 de ore de teorie și 70 de ore de practică – și este susținut de formatori specializați. Structura, înclinată deliberat spre componenta practică, urmărește ca participanții să poată aplica imediat cunoștințele dobândite.

Condiții de eligibilitate

Pentru a participa la cursuri, angajații trebuie să îndeplinească cumulativ toate condițiile de mai jos:

- Vârsta cuprinsă între 18 și 65 de ani;
- Domiciliul sau reședința în regiunea Nord-Est a României (Botoșani, Suceava, Iași, Bacău, Neamț, Vaslui);

- Statutul de **angajat cu contract individual de muncă** (cu normă întreagă sau cu timp parțial; cu funcție de management sau de subordonare) într-o întreprindere publică sau privată din țară, care deține unul dintre următoarele coduri CAEN autorizate – menționat în certificatul emis de ONRC fie ca activitate principală autorizată, fie ca activitate secundară autorizată:
 - 62 – Activități de programare și activități de consultanță în tehnologia informației
 - 63 – Activități ale portalurilor web, prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe
 - 82 – Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal
- Un **nivel minim de studii absolvite de tip ISCED 3** (liceu absolvit);
- Participantul nu urmează, în paralel, un alt curs de formare profesională finanțat prin Programul PEO 2021–2027 cu focus pe competențe digitale.

Două modalități de participare

Angajații interesați se pot înscrie individual prin formularul dedicat (<https://forms.gle/FEGFjzxwDjfnEA9M6>) sau pot contacta echipa la adresa digitalizare@iconic.ro.

Alternativ, companiile pot solicita organizarea unui curs personalizat în cadrul propriei organizații. Tematica se alege în funcție de activitatea firmei, iar bugetul proiectului acoperă onorariul trainerului, închirierea spațiului și catering-ul. Singura condiție este constituirea unui **grup de minimum 16 cursanți**. Cursurile pot fi organizate **online, fizic sau în format hibrid**, în fun-

cție de preferință companiei. Pentru organizarea unui astfel de curs – gratuit pentru angajați și cu buget alocat cheltuielilor –, companiile sunt invitate să scrie la adresa digitalizare@iconic.ro.

Mai multe informații și detalii pot fi găsite aici: <https://iconic.ro/f-danke/oporunitati-de-formare-continua-pentru-a-ngajati-in-regiunea-nord-est-2026/>

Beneficiile participării

- **Dezvoltare profesională rapidă** – Cursurile sunt concepute împreună cu formatori și experți de top, pe parcursul a 100 de ore de formare, oferind o bază solidă de cunoștințe și abilități esențiale pentru avansarea în carieră.
- **Subvenție de până la 500 lei** – Participanții care înregistrează o prezență de minimum 90% și absolvă cursul primesc o subvenție de până la 500 lei, ca recompensă pentru angajamentul complet.
- **Certificat de absolvire** – La absolvirea cursului, participanții obțin o diplomă apreciată de angajatori, care atestă cele 100 de ore de pregătire (30 de ore de teorie, 70 de ore de practică) și deschide oportunități de dezvoltare profesională.
- **Materiale informative** care rămân la dispoziția participanților după finalizarea cursului.

Prin această inițiativă, ICONIC Cluster și Danke Consulting pun la dispoziția companiilor din regiunea Nord-Est exact resursa pe care acestea o invocă cel mai frecvent ca obstacol în calea digitalizării: **posibilitatea de a-și forma oamenii, structurat și fără costuri suplimentare**.

Înscrieri și informații: digitalizare@iconic.ro | <https://forms.gle/FEGFjzxwDjfnEA9M6> ●

PARTENERI

HCLTech

concentrix

genpact

DIGITAL STACK
Knowledge. Performance. Growth.

Optimism
WORKS

PIXELANDIA
FOTO
Mugur Cadinoiu

workit
innovation

klinia One partener.
All sorted.

AFACERI.RO
Outsourcing
TODAY

Ziarul de Iași
liderul presei locale
winK
public multimedia

Asociații studențești la Iași

AIESEC

lsaciasi

CONFEDERAȚIA PATRONALĂ
CONCORDIA
DIALOG PENTRU DEZVOLTARE

Concordia HUB Est Growth Forum

23 septembrie 2026

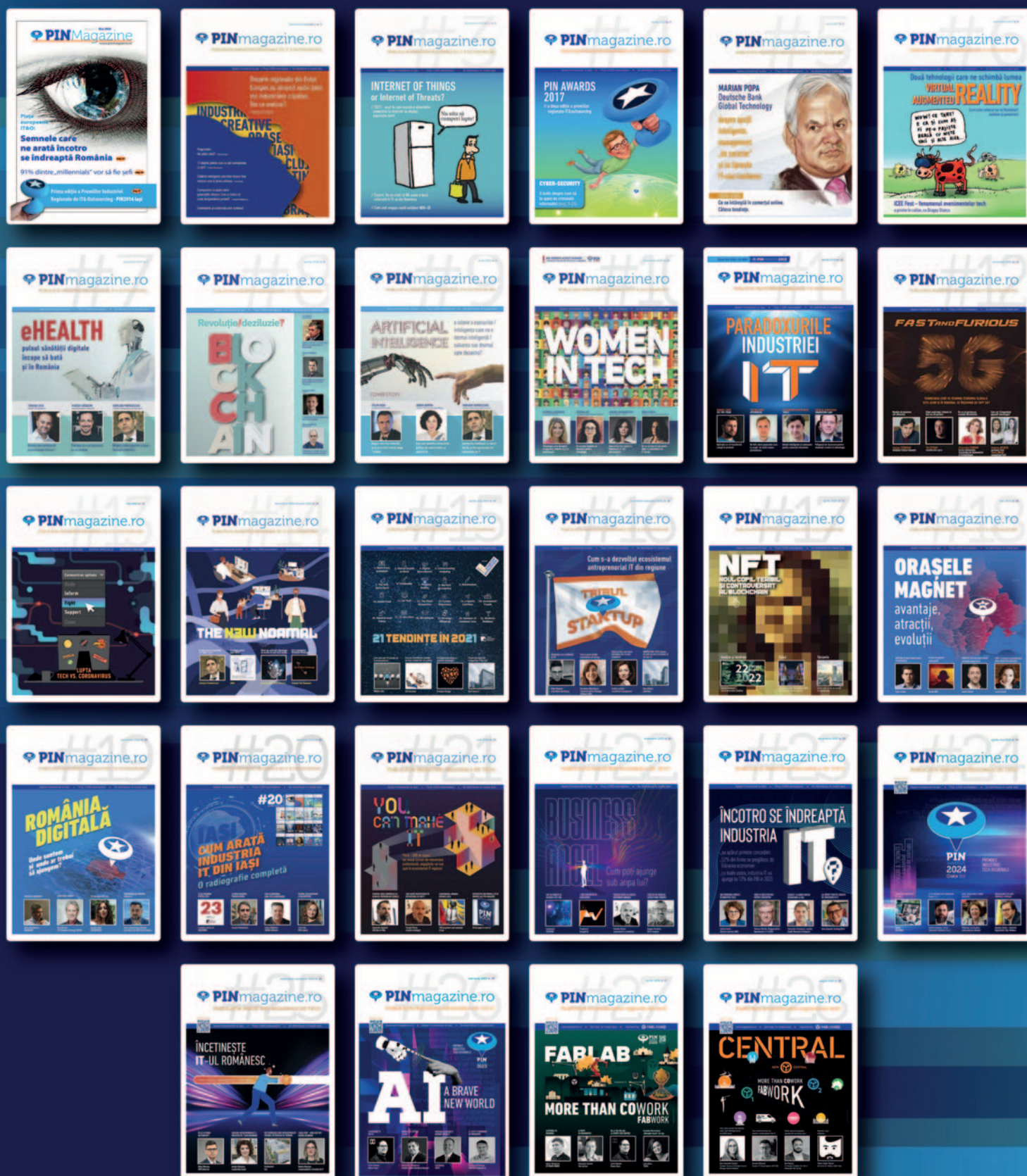
Hotel Internațional, Iași

Confederația Patronală Concordia aduce împreună antreprenori, lideri de business, decidenți și reprezentanți ai mediului academic pentru a trasa **direcțiile care vor genera creșterea economică și dezvoltarea sustenabilă a regiunii de Est a României.**

concordia.ro

28 DE EDIȚII. O COMUNITATE

Idei, oameni și proiecte care construiesc ecosistemul regional de tech.

DESCOPERĂ
ARHIVA ONLINE

Construim vizibilitate, conexiuni și impact

DEVINO PARTENER **PINmagazine.ro**

redactia@pinmagazine.ro | 0722.523.102